

İngiltere'de Yenilenebilir Enerji Kooperatifleri

Büyümekte olan bu sektör için bir rehber

Rebecca Willis & Jenny Willis

Yazarlar hakkında

Rebecca Willis (Bağımsız araştırmacı): Çalışmaları yerel düzeyde çevre politikaları oluşturma odaklıdır. Milletvekilleri için Yeşil İttifak İklim Liderliği Programı'nın koordinatörüdür ve iklim değişikliği konusunda Lake District Ulusal Parkı için danışman olarak çalışmaktadır. Doğal Çevre Araştırma Konseyi'ne Mayıs 2011'de üye olarak atanmıştır. 2004 – 2011 yılları arasında İngiltere Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonu'nda Başkan Yardımcılığı görevinde bulunmuştur. 2008 – 2009 yılları arasında bir toplum karbon azaltma yarışması olan Nesta Big Green Challenge'ta hakemlik yapmıştır. Halen, Sussex Üniversitesi Sürdürülebilir Enerji Bölümün'de Yenilikçi Toplum Araştırma Programının danışma kurulunda yer almaktadır.

Jenny Willis (Bağımsız araştırmacı): Paydaş katılımı konularında kapsamlı deneyime sahip, bağımsız bir eylem uygulayıcısıdır. Konut politikalarının tasarımı ve etkilerini yansıtan, yaşlılar ve radyoaktif atıklar için bir havuzun bulunma ihtimaline karşın Batı Cumbria'daki topluluklar gibi çok farklı, önemli ve kritik değişimleri inceleyen gruplarla çalışmalar yapmaktadır. Daha önce Kraliyet Savcılık Hizmeti, Ulusal Bağımsız Yaşam Merkezi, Sosyal Hizmet Mükemmeliyet Enstitüsü, Genel Sosyal Hizmet Konseyi Eşitlik ve İnsan Hakları Komisyonu için birçok eylem araştırma projeleri de yürütmüştür.

Teşekkür

Topluluk enerjisi projelerinde yer alan tüm insanlara ve geleceğe dair öngörü ve deneyimlerini bizimle paylaşmak için kıymetli zamanını harcıyıp topluluk enerjisine destek veren herkese teşekkür ediyoruz. Ayrıca, araştırmalarımıza bilgi sağlayarak yardımcı olmak için buluşmalara ve etkinliklerine katılan herkese teşekkür ederiz.

Bu rapor The Co-operative Group tarafından hazırlanmıştır. Raporda yer alan tüm görüşler yazarın sorumluluğundadır ve The Co-operative Group'un görüşlerini yansıtmaz.

8, 10, 12, 17 ve 36. sayfalardaki fotoğraflar David McHugh, www.davidmchugh.co.uk; 19.sayfadaki fotoğraf Bill Truin; 13, 16 ve 18.sayfalardaki Westmill Rüzgar Santrali Koop. görselleri Martin Phelps; 30.sayfadaki Fenland Yeşil Güç Koop. görseli Energy4All; 22.sayfadaki fotoğraf Ian Robinson ve 23, 25, 34 ve 38.sayfalardaki fotoğraflar Nayland Yeşil Enerji tarafından sağlanmıştır.

Basım yılı: 2012

Türkçe basım için önsöz

Ülkemizde yenilenebilir enerji kooperatifleri konusunda daha henüz sürecin çok başında olduğumuz için, farklı deneyimlere ve özellikle de konu ile ilgili yayınlara ihtiyaç duymaktadır. Troya Çevre Derneği ve Troya Yenilenebilir Enerji Kooperatifi olarak bu eksikliği gidermek için çalışmalar yapmaya karar verdik. İngiltere'deki enerji kooperatiflerini incelediğimiz zamanda bu yayın ile karşılaştık ve ülkemizin ihtiyaç duyduğu bu yayın eksikliğine büyük bir katkı sağlayacağını düşündük. 2015 yılında yazarları ile kurduğumuz bağlantı bizlere bu kitabın kendi dilimizde basılması için yol alabileceğimizi de göstermiş oldu. Kendilerine verdikleri izin için çok teşekkür ederiz.

Ülkemiz gibi enerji bağımlılığını fosil yakıtlara dayandıran örnekler, iklim değişikliği mücadelesinin uluslar arası dayanaşması için önemlidir. İngiltere de kömüre dayalı enerji üretimine yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırıma yeni geçen ülkelerden biri. Bu sürecin tetikleyicisi ve takipçisi olarak enerji kooperatifleri önemli görevler üstlendiği gibi, kooperatifleşme aşamasında en önemli kavramlardan olan yerel hareketlere de iyi örnekler sunmuştur. Elinizde tuttuğunuz bu kitap bu kooperatiflere örnek olması açısından önemlidir. İngiltere'de yaşanan enerji dönüşümünde kooperatiflerin rolü, deneyimleri ve yaşadıkları pratikleri bu kitapta görme imkanımız var. Bu deneyimler bile ülkemizdeki enerji kooperatiflerinin bu aşamada ufuk açıcı deneyimlere sahip olmasını sağlayacaktır. Farklı ülkelerde yaşanan deneyimler, o ülkelerde kazanılan birikimler ilerde kooperatiflerin de kendi aralarında çeşitli ortak çalışmalar yürütmesini de sağlayacaktır.

Kitabın yazarları, kitabın türkçede yayınlanmasında gösterdikleri özveri ve destek çok olumlu bir işbirliği sürecini de başlatmıştır. Kitabı okuyarak çevirisi için teşvik eden avukat arkadaşlarım **Derya Nazan Ünverir** ve **Dilek Gür Sağır**'a, çevirisinin yapan kooperatif üyemiz **Yaprak Aydın**'a ve grafik tasarımı yeniden uyarlayan **Cihat Demirtaş**'a da çok teşekkür ederim. Bu kitap ekoloji mücadelesi yürüten ülkemiz sivil toplum örgütlerinden **Yeşil Düşünce Derneği**'nin katkı ve destekleri ile yayınlandı. Özlemini duyduğumuz bu birliktelik ile yeni deneyimleri de ülkemizde paylaşmak için çalışmaya devam ettiğimizi de buradan söylemek gerekir diye düşünüyorum. Ülkemizde enerji demokrasisine giden yolda elimizden gelenin fazlasını yapmaya çalışacağız. Bu konuda yanımızda olan ve destek veren tüm kooperatiflere ve ilgililere teşekkürü bir borç bilirim.

Oral KAYA

Çanakkale Mayıs 2017

İçindekiler

6	Önsöz
7	Giriş
8	Temel Bilgiler ► Kooperatif nedir? ► Enerji kooperatifleri nasıl işler?
10	Başarılı bir enerji kooperatifi nasıl olur?
11	Kooperatif örnek inceleme: Ouse Valley Enerji Hizmetleri Şti. Ltd. (OVESCo)
15	Kooperatifler ne başardı?
17	Kooperatif örnek inceleme: Cwm Arian Yenilenebilir Enerji (CARE)
21	Yenilenebilir enerji kooperatifleri ekonomisi
23	Kooperatif örnek inceleme: River Bain Hidro
27	Bir kooperatif yapı seçmenin avantajları
29	Kooperatif örnek inceleme: Nayland Yeşil Enerji (GEN)
33	Bir kooperatif yapı seçmenin zorlukları
34	Kooperatif örnek inceleme: Valley Wind Kooperatifi
38	Başlıca öğrenme noktaları ► Değişen düzenleyici ortam ► Finansmana erişim ► Fon kısıtlama ve sınırlamaları ► Planlama ve yasal engeller ► Saha bulma ► Motivasyon ve zaman
41	Destek ve bilgi
43	Terimler sözlüğü ve kısaltmalar

Önsöz

Yenilenebilir enerji kooperatifleri 2008 yılından 2012 yılına kadar 30'dan fazla tes-cillenlen kooperatif ile beraber yükselişe geçti. Bu arada ticari faaliyete geçen enerji üretimi kooperatiflerinin sayısı 19'a ulaştı ve bu kooperatifler daha büyük, ticari proje-lere yatırım yaparak 19.6MW'lık bir üretim kapasitesinin tamamını ve 1,22GW'lık ek bir üretim kapasitesinin ise kısmi sahipliğini elde ettiler.

Bu yıllar arasın-da, sekiz enerji kooperatifi kuru-luş aşamasında ve 16 tanesi de fizibilite çalışma-larını planlama ya da üstlenme aşamasındadır.

Her şey yolunda giderse, çevrimiçi olarak 8,5 MW daha fazla üretim kapasitesi sağlayacaklardır.

İngiltere'nin bugünkü enerji ihtiyacının yanında bu okyanusta sadece bir damla, ama bu raporda gördüğümüz ise; çoğu kez önemli zorluklar karşısında enerji üretim kooperatifleri kurmak ve işletmek için bir araya gelen yerel toplulukların ilham verici bir resmidir.

İngiltere'deki kooperatif işletmelerine destek sağlayan lider bir tedarikçi olarak, enerjimizi üretme yolunda bir devrimin başlangıcında olduğumuzu görüyoruz. Yeni kurulan ve var olan kooperatiflere ücretsiz iş desteği sağladığımız Koo-peratif Girişim Merkezimiz aracılığıyla; yeni yenilenebilir enerji kooperatiflerinin kurulması için bir milyon sterlin ayır-dık. Buna ek olarak, yenilenebilir enerji projeleri için finans sağlamada bir pazar lideri olan Co-operative Bank halihazırda taahhüt edilen 500 milyon sterlinin üze-

rine bir milyon sterlinlik bir destek sözü daha verdi.

Enerji üretim pazarı için ilham verici olan ancak küçük payından ötesine ilerleye-bilmek için öncelikle bu yükselen sektörü nelerin engellediğini anlamak zorunda-yız.

İşbirlikçi kampanyalar yürüten ve ulu-sal bir ticaret organı olan Co-operatives UK'deki meslektaşlarımızla beraber, bu yenilenebilir enerji kooperatiflerinden beşini yakından inceledik.

Sonuçların, benzer bir yol izlemeyi düşü-nen topluluklar, bu toplulukların karşılaştığı zorluklarla ilgilenen yetkililer ve bu heyecan verici sektör hakkında derinle-mesine bilgi sahibi olmak isteyen herkes için yararlı bir rehber olacağını umuyoruz.

Paul Monaghan
Sosyal Hedefler ve Sürdürülebilirlik
Başkanı
The Co-operative Group

Giriş

İşbirliği içinde sahip olunan enerji üretimi, İngiltere'de hareketli ve büyüyen bir sektör. Cumbria'daki işbirliği ile sahip olunan ilk rüzgar türbinleri Baywind, 1997 yılında dönmeye başladı. O zamandan beri 7.000'den fazla bireysel yatırımcı topluluk mülkiyetindeki rüzgar türbinlerine 16 milyon sterlinden fazla yatırım yaptı.

Nisan ve Kasım 2011'de tarife garantisi (FIT) incelemeleri önemli zorlukları ve as-kiya alınan kimi planları işaret etmesine rağmen, FIT'lerin gelmesi ile daha küçük projeler de sayıca arttı.

Bu rapor, 2011 yılının yaz aylarında beş kooperatif tarafından işletilen enerji projelerine yapılan ziyaretler sonucu elde edilen bilgileri özetlemektedir. Araştırma ve rapor yazımı Kasım 2011 FIT incelemelerinin öncesinde yapılmıştır. The Co-operative Group ve Co-operatives UK tarafından yürütülen çalışma, bu etkileri inceleyecektir.

Kooperatifler:

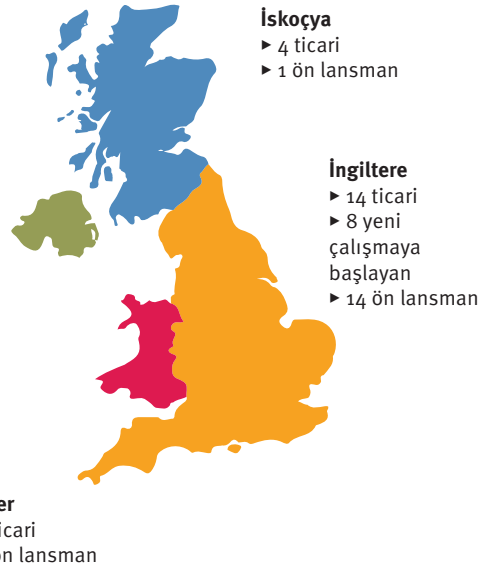
- Cwm Arian Yenilenebilir Enerji (CARE)
Batı Galler'de 2.4MW'lık bir rüzgar gelişim önerisi.
- Nayland Yeşil Enerji (GEN)
Suffolk, Nayland'da bir ilkokulun çatısında 15kW'lık güneş enerjisi fotovoltaik kurulum.
- Ouse Valley Enerji Şirketi (OVESCO)
Doğu Sussex'teki Lewes kentinde bulunan yerel bir bira fabrikasının çatısında 98kW'lık güneş enerjisi fotovoltaik kurulum.
- River Bain Hidro
Kuzey Yorkshire, Bainbridge'de 45 kW'lık bir hidro düzeneği.

► Valley Wind

Batı Yorkshire, Colne Vadisi'nde 6MW'lık bir rüzgar gelişim önerisi.

Bu raporda, başarılı bir enerji kooperatifinin nasıl oluştuğu, grupların başarabildikleri ve kooperatif modellerin enerjiye olan etkisini inceledik. Bu rapor bir öğrenme aracı olarak tasarlandı, bu nedenle böyle bir işletmeyi kurma ve çalıştırma ile ilgili zorlukları da gözden geçirdik.

Birleşik Krallık'taki yenilenebilir enerji kooperatifleri (2012)

Temel bilgiler

Kooperatif nedir?

Kooperatif işletmeleri, müşterisi, çalışanı veya bölge sakini olsun ya da olmasın, ortakları tarafından sahiplenilir ve onların yararına işletilir. Ortaklara eşit söz ve kar hakkı vermenin yanı sıra, kooperatifler daha iyi bir dünya kurmak için birlikte hareket eder.

Kooperatifler esnek ve alternatif bir iş modelidir. Üyeler için neyin işe yaradığına bağlı olarak, farklı yasal yapılar kullanılabilir ve farklı yollarla kurulabilirler. Kooperatifler ortaklarına –yani kooperatif hizmetlerinden yararlanan insanlara – aittir ve yine ortakları tarafından işletilir.

Her ne kadar her türlü iş alanında yapılabiliyor olsalar da, tüm kooperatif işletmeleri temel noktalarda ortaklaşır.

Kooperatifler karlarını paylaşırlar

Kooperatifler başarılı bir şekilde ticaret yapmak isterler –sonuçta hayır kurumları değil, birer işletmedirler. Çiftçiler veya serbest çalışanlar, kiracılar veya taksiciler gibi meslekler genellikle birlikte çalışarak daha iyi bir sonuç elde edebilirler. Ve karın paylaşılması, bunu adil ve değerli kılmak için bir yöntemdir. Bir kooperatif, dış yatırımcıları ödüllendirmek yerine kar ve kazancını ortaklar ve/veya yerel topluluklar arasında paylaşır.

Kooperatifler sizin gibi insanlara aittir

Bir kooperatif, ister müşteriler ister çalışanlar ya da yerel topluluklar olsun,

ortaklarına hizmet etmek için var olan alternatif bir iş modelidir. Ortaklar, kooperatifin sahipleridir ve her biri kooperatifin icraatında eşit söz hakkına sahiptir.

Ortaklar, ihtiyaç duydukları ürün ve hizmetleri elde etmenin yanı sıra kooperatifin kararlarını şekillendirmeye de yardımcı olurlar.

Birleşik Krallık çapında, yaklaşık 13 milyon insan kooperatif ortağıdır ve bu rakam her geçen gün artmaktadır. Bir kendi kendine yardım ve karşılıklı yardım bileşimi, kooperatif işletmelerini resmen uluslararası bir güç yapmıştır. Dünyada yaklaşık 100 milyon insan kooperatifler tarafından istihdam edilirken, yaklaşık bir milyar kooperatif üyesi bulunmaktadır.

Enerji kooperatifleri nasıl işler?

Her ne kadar tüm enerji kooperatifleri farklı olsalar da benzer çizgilerde çalışırlar:

Çekirdek bir grup, genellikle diğer kooperatiflerden veya kar amacı gütmeyen kuruluşlardan aldıkları hibe fonları ve tavsiyeler ile desteklenen bir projenin fizibilitesini belirler.

Grup, iş planını, yatırımın amaçlanan getirisi ve topluluk yararına yönelik planları açıklayan bir hisse tarifnameyi resmi olarak belirler ve yayınlar. Proje çoğunlukla yerelde pazarlanır. Tüm yatırımcılar kooperatifin birer üyesi olur.

Daha büyük projeler için bireysel yatırımcılardan elde edilen gelir bir banka kredisi veya ticari bir geliştirici ile işbirliği yapılarak tamamlanır.

Fonlar yükseldiğinde, proje inşa edilir. Üyeler karlılığa bağlı olarak elde ettikleri getirinin yanı sıra topluluk yararına veya gelecek projelere yatırım amaçlı harcanan meblağı da alır. Üyeler, karın nasıl tahsis edileceğine kendileri karar verir.

Her ne kadar bu süreç basit görünse de, her aşama büyük oranda gönüllülerden oluşan gruplar için önemli bir zorluktur.

Başarılı bir enerji kooperatifi nasıl olur?

Bu raporda adı geçen kooperatifler genellikle Geçiş Kentleri -Transition Towns- grupları (OVESCo ve Nayland) veya topluluk projeleri (Cwm Arian) gibi hali hazırdaki topluluk girişimlerinden ortaya çıktılar. Projeler, mevcut ağlardan ve topluluk olma bilincinden faydalandılar: “Yerel bağlantının fon artırma ve heyecan yaratmada ne kadar önemli olduğunu keşfettik” (OVESCo). Gruplar hem topluma fayda sağlama isteği hem de temiz enerji üretiminin çevresel faydaları ile motive oldular.

Güneş enerjisi fotovoltaik (solar PV) düzeneklerin gelişimi ile bazı projeler diğerlerine göre çok daha kolay ve hızlı gelişme göstermektedir – Nayland Yeşil Enerji Kooperatifi projesi başından sonuna 7 ay sürerken, Valley Wind Kooperatifi 5 yıl önce kuruldu ve uygun saha bulmak için uğraşları hala devam etse de planlar şimdilik iyi ilerliyor. Gruplar ise, önemli engeller karşısında dikkat çekici bir kararlılık gösterdiler.

Tüm gruplar, projeye direktör ya da danışman olarak hizmet eden gönüllülerden hatırı sayılır uzmanlık desteği aldılar. Nayland Yeşil Enerji bir okul müdürü, bir belediye meclis üyesi ve bir de banka yatırımcısının yardımından faydalandı. Cwm Arian grubu ise topluluk kalkındırma ve bağış toplama konularında uzmanlık desteği aldı.

Projenin zorlu erken evresini karşılamak için tüm gruplar kurumsal destek ve finansman, çoğunlukla hibeler aldılar. Örneğin, River Bain Hidro projesi yerel çevreye iyileştirmeler için ayrılan sınırsız bir Carnegie UK hibesinden ortaya çıktı. OVESCo, bir enerji verimliliği sözleşmesini yürürlüğe koymak için yerel yönetim tarafından finanse edilen bir personel istihdam etti:

Önemli öğrenme noktaları

Mevcut topluluk girişimleri ve ağlarının varlığı.

Net motivasyonlar – hem çevresel hem de toplumsal fayda.

İlgili becerilere sahip gönüllülere erişim (örn. yasal, finans ve topluluk gelişimi).

Zorlu erken evreler için kurumsal destek ve/veya hibe desteği.

“Bu gibi projelerin riskli ilk aşamasını karşılayabilmek için birikim kazanç fonu (seedcorn funding) çok önemli bir şeydir.”

Cwm Arian

Yerel makamlardan, Milli Park yetkililerinden ve hayırsever tröstlerden elde edilen aynı desteğin de bu aşamada çok önemli olduğu ortaya konmuştur.

Kooperatif örnek inceleme

Ouse Valley Enerji Hizmetleri Limited Şirketi (OVESCO)

Alt yapı

OVESCO'nun arkasındaki itici güç olan kişiler 2007'de Transition Town Lewes (TTL) tarafından düzenlenen enerji odaklı bir açık alan etkinliğinde bir araya geldi. Petrol üretiminde ulaşılan tepe noktası ve iklim değişikliği, özellikle 2000 yılında meydana gelen seller iklim değişikliğinin yereldeki etkilerini gözler önüne serdikçe, büyük endişeler olarak ortaya çıktı. Lewes Belediyesi'nin mikro üretim hibe programını yürütmek üzere bir sözleşme yapma fırsatı, Eylül 2007'de OVESCO Limited'i başlatmak için bir zemin sağladı. Bu sözleşme¹ için başarılı bir şekilde teklif veren grup, Chris Rowland'ı Genel Müdür olarak atadı. Böylece Rowland, Lewes şehir merkezinde bir ofiste yarı zamanlı çalışmaya başladı.

Hibe programına ek olarak, grup TTL Enerji Grubu'nun bir parçası olarak toplanmaya devam etti. Enerji fuarları ve herkese açık ekoloji etkinlikleri düzenlediler. OVESCO, aynı zamanda Ouse Nehri üzerindeki dört alanda hidro-güç araştırması için destek sağlayıcı h2ope ile birlikte çalışmaya başladı ve Barcombe Mills'teki bir araziye ilk topluluk enerji projesi için göz önünde bulundurdu. Ancak grup, hidroelektrik enerjisinin ilk proje için nispeten karmaşık ve riskli olduğuna karar verdi ve fizibilite çalışması için gerekli fon akışı durduruldu:

"... bu nedenle FIT [tarife garantileri] çıktığında, PV'nin [güneş enerjisi fotovoltaikler] bir topluluk grubunun başlangıç projesinde kullanması için ideal olduğunu fark ettik. Fabrika çatısına 98kW'lık bir PV kurulumu fikri ile Harvey's Brewery'ye gittik. Eğer proje topluluğun yanı sıra onlara da fayda sağlayabilir ise ilgilendiklerini söylediler. Bu noktada artık geri dönüş yoktu ve Harvey's PV projesi böylece doğmuştu!"

Bilgilendirme Tablosu

Konum	Lewes, Doğu Sussex – Harvey's Bira Fabrikası
Düzenek büyüklüğü	98kW
Üye sayısı	250 (bazı hisseler çocuklar için tutulmaktadır)
İlk hisse teklif tutarı	£307,000
Yasal Yapı	Limited Şirkette çalışan Kamu Yararı için Üretim ve Tüketim Derneği
Teknoloji	Southern Solar tarafından kurulumu yapılan solar PV
Elektrik karşılığı alınan miktar	kW/saat hız başına standart 3.1p'den daha iyi
Şirket elektriğinin satıldığı yer	Good Energy

www.ovesco.co.uk

¹ Bu çalışma hakkında daha fazla bilgi için OVESCO'nun www.ovesco.co.uk web sayfasına bakınız.

² Aksi belirtilmedikçe tüm alıntılar OVESCO Yönetimi'ne aittir.

Harvey's fabrika çatısının tamamını kullanmak için 98kW'lık bir düzenek planlayan OVESCO, Nisan 2011'de, 1 Ağustos 2011'den sonra kurulan 50kW'nın üzerindeki projeler için FIT oranını düşüren politika değişikliğini duyduğunda şaşkına döndü. Grup, projenin işlemesi için bir şans elde etmek istiyorsa, en kısa sürede gerekli sermayeyi bulmak zorunda olduklarını fark ettiler. Oranlardaki bu kesinti gelecekte topluluk bazlı yenilenebilir enerji projeleri için sorun yaratıcı olmasına rağmen, OVESCO'nun yerel topluluklar arasında yatırımcılara acilen çağrıda bulunmasına sebep oldu. Bu durum hatta yatırım yapmaya karar vermeden önce bekleyecek olan kimi insanlar arasında daha hızlı harekete geçmeyi teşvik edebildi. Aynı zamanda Harvey's Bira Fabrikasını da yalnız başına yatırım yapmak yerine OVESCO ile çalışmak için teşvik etti.

Başarı faktörleri

Yerel faktörler: Lewes, butik dükkanları ve güçlü yerel kimliği ile övünen ve bahsi geçen kooperatif gibi girişimlerle anılmaktan gurur duyan bir kasaba.

Saha: Harvey's Brewery çok iyi bilinen ve iyi desteklenen yerel bir şirkettir. Bir solar PV kurulumu ile yalnız başına işletmek yerine, daha çok OVESCO ile ortaklık kurmaya istekli.

Tutum ve tecrübe gibi işle ilgili vasıflı ve kararlı müdürlerden oluşan küçük çekirdek ekip.

Çekirdek grup, hisse teklifi konusunda şahsen yaklaşarak iyi yerel temaslarda bulundu.

Meydana gelen 2000 sel, zihinleri yerelde çevre konularına odakladı.

PV, (rüzgara kıyasla) tartışmasız bir teknoloji.

IPS kuralları ile Wessex Yeniden Yatırım Vakfı'ndan destek ve hisse teklif belgesi.

Topluluk

“Ortak bir amaç uğruna insanlarla birlikte çalışmak çok güzel – hatta buradaki en iyi şeylerden biri.”

Lewes güçlü bir yerel kimliğe sahip. Şehrin ana caddesi bağımsız perakendecilerle dolu ve topluluk girişimlerinde aktif olan insanların büyük bir oranı temsil ettiği anlaşıyor.

OVESCO Direktörleri bunun yatırımcı profili bakımında projenin başarısının merkezi olduğunu düşünüyor; çünkü en dikkat çekici şeylerden birisi de direktörlerin, hisse teklifine karşılık veren bu kişileri doğrudan ya da dolaylı olarak tanıyor olması.

“Bu tür bir şeyi bu yerelde defalarca yapmak istiyoruz, çünkü yerel bağlantının fonları artırmada ve heyecan yaratmada ne kadar önemli olduğunu keşfettik.”

Finans

İlk hisse teklifi hedefi olan £307.000 toplanan £330,000 ile tamamen aşıldı. Toplanan fazla meblağ gelecekte projelere yatırım için kullanılacak.

Çokça tartışmanın ardından, OVESCO %4'lük bir yatırım getirisi sunmaya karar verdi:

“Mali bir getiri varsa ortada, böyle bir fark yaratıyor. Sadece bir çeşit hediye olmak yerine projenize sağlamlık kazandırıyor... Para vermeye istekli insanların sonsuz arzı da yok.”

Yatırım getirisi sunmak, aynı zamanda insanlara daha fazla para yatırma konusunda güven teşvik etmek üzere tasarlandı:

“Daha fazla yatırım yapanlar size EIS [Kurumsal Yatırım Planı] hakkında ve tarife garantisinin ne kadar güvenli olduğu hakkında sorular soracaktır. Güvenli bir şeye yatırım yapmak istediklerini, ancak aynı

*zamanda doğru olanın bu olduğunu düşün-
düklerini görebilirsiniz.”*

Olumlu geri bildirim, OVESCO³ için (250 hissedarının 98'i arasında) gerçekleştirilen ve mevcut hissedarların %74'ünün yeniden yatırım yapma konusundaki istekliliğini ortaya koyan araştırmalarla ortaya kondu.

Bu ilk projenin arkasında OVESCO, PURE kredisinden £50,000 düşük faizli krediyi sağlama almıştır. Bu, fonların gelecekteki gelişmeleri desteklemek için mevcut olacağı anlamına geliyor.

Teknik

Gün ışığını karşılamak için 544 panelin birbirinden farklı bloklara kurulu olduğu 98kW'lık bir sistem kuruldu.

Kurulumu yapmadan önce, çatı şartlarının uygun hale getirilmesi gerekti. Harvey's Brewery yetkilileri bunun maliyetini karşılamaya hazır, çünkü solar PV projesi devam etsin ya da etmesin, bir noktada bu bakıma ihtiyaç duyulacaktı. Verimliliklerini korumak için panellerin düzenli olarak temizlenmesi gerekecek. Saatte bir veri kaydı sağlayan sistemden gelen geniş-bant bağlantıya hem Harvey's hem de OVESCO tarafından girilebilmektedir.

Gelecek planlar

“FIT incelemesine rağmen yine de PV sahaları arıyoruz, fakat diğer yenilenebilir enerji kaynaklarını da göz önünde bulunduruyoruz. Kamu teşvikleri, topluluk bazlı yenilenebilir enerji işine başlamak için anahtar rolündedir. Projeleri yürütmek için yerel ESCO [enerji hizmet şirketi] kooperatiflerini

kullanan Almanya veya Danimarka ile aynı ölçekte dağıtılmış enerji görmek istiyoruz.”

OVESCO bir sonraki projesi, yerel bir orta öğretim okulu üzerine 30kW'lık bir solar PV kurulumu üzerine anlaşmaya varmış durumda. Bunun yanında okulun eko-grubu ile birlikte çalışıyor ve bölgedeki futbol sahasına da bir solar PV kurulumu yapmayı düşünüyor. Kasım 2011 güneş FIT'leri incelemesi ise bu planların şu anda beklemede olduğu anlamına geliyor.

Karşılaşılan güçlükler

Gelecekte karşılaşılabilecek olası bir zorluk –mümkün olanı hesaplayarak, yeni Milli Park'ı planlamak.

Diğerleri ile deneyim ve tavsiye paylaşma arzusunun, kaynakları yetersiz yayma riski ile dengeleme ihtiyacı.

OVESCO için hangi ortaklıkların olumlu bir şekilde çalışacağını ciddi şekilde düşünme ihtiyacı; geçmiş tecrübeler, pratik sonuçlara yol açmayan konuşmalardan kaçınılması gerektiğini göstermektedir.

Pazarlama uzmanlığının eksikliği.

Yerel itibarı korunmasına yönelik yatırım güvenliğinin kritik önemi göz önüne alındığında, güneş enerjisi yatırımcılar için mümkün olan en az riski içermesi için PV montajını yapacaklar ile anlaşılan sözleşme, standart değildi.

Gerekli olan 25 yıllık nakit akış tahminini derlemek çok zordu.

Topluluk bazlı yenilenebilir enerjinin faydalarını enerji güç üretiminin ötesinde görmeyen DECC'de beklenmedik engeller. DECC ve büyük toplum gündemi arasındaki bağlantı eksikliği.

Haksız ve taraflı politika değişiklikleri.

Gelecek planlar, geçmiş tecrübelerden öğrenmeyi de içermekte. OVESCO birkaç sene önce bir okul ile solar PV kurulumu hakkındaki görüşmelerde bulundu.

Bina Araştırma Kuruluşu'nun okullar için düşük karbonlu program fonlamasını açıklamışlardı, bu da %50 fon sağlandığını ve diğer %50'lik kısmın nereden bulunacağı konusunda fikirler taşıdı. Okul hevesliydi:

“Sonra hükümet... solar PV'nin Güneydoğu'da çok başarılı olduğuna karar verdi, hepsini durduracak ve daha yukarıda Kuzey'e taşıyacaktı... Bundan öğrendiğimiz şey ise, politikaların sürekli hareket ettiği ve vakti geldiğinde teşvik alabilmek için atlamaya her an hazır olmak gerektiğiydi. Genellikle gönüllüler ya da projeni zi gerçekleştirmek için düşük ücretli veya yarı zamanlı çalışan kişiler tarafından desteklenen mali modelinizi nasıl işleteceğinize dair çözüm üretmek için teşvikler yeterince uzun süreli değilse, ayakta kalmak çok zor.

Bu sebeple tarife garantisi inceleme si faydasız. Öyle olsun, bir sürü proje 50kW'nın altında olacak. Fakat topluluk lar için bulunması gereken gerçekten iyi projeler 100-200kW olacaktır, çünkü bu projelerden daha fazla proje hazırlamak için bir süre mali açıdan uygunluk sağlayacak kadar çok kazanç sağlayacaklar.”

Yakınlardaki Glyndebourne'de bir rüzgar türbini başvurusuna karşı bazı toplumsal muhalefete rağmen, OVESCO gelecekte rüzgar projelerine açık ve bunun üzerine gelecekteki kararları alırken yerel tecrübelerden ders çıkarmış olmayı umuyor.

Kooperatifler ne başardı?

Güçlendirilmiş topluluklar

Projelerin güçlü bir toplum anlayışı yarattığı açık:

“Çocuklar, bunu gerçekleştirmek için gereken paranın Nayland ve çevresinden geldiğinin farkındalar... eğer sahibiyse-niz, onun için daha fazlasını yapmaya ve hakkında daha çok konuşmaya devam etmek istersiniz, fakat aynı zamanda daha çok önemzersiniz, bu size yapılan bir şey ile onu yapmayı sizin seçmeniz arasındaki farktır.”

Nayland Yeşil Enerji

River Bain projesindeki yatırımcıların çoğu o bölgede yaşıyordu, tatiller ya da aile ziyaretleri nedeniyle bölgeyi biliyorlardı. Cwm Arian'ın projesi doğrudan bir Topluluk Eylem Planı'ndan ortaya çıktı ve bölgedeki çok sayıdaki kooperatif ve sosyal işletmeden biri oldu. Valley Wind'in dediği gibi:

“Birlikte çalışmak toplulukları inşa eder. Her sorun ortaya çıktığında ‘bunun bir yolu olmalı!’ diye düşünürsünüz.”

Bilgilendirme Tablosu

Konum	Cardigan bölgesi, Batı Galler
-------	-------------------------------

Artan çevre farkındalığı

Gruplar ayrıca, enerji üretimi ve iklim değişikliği meselelerine olan bağlantının ve farkındalığın arttığını bildirdiler. Bu da, çoğu grup için önemli bir motivasyon kaynağıydı.

“Çocuklar okula geliyor ve çatıya bakıyorlar, güneş enerjisini kullandığımızı biliyorlar ve bu bilimkurgu olmaktan çıkıyor öyle değil mi, ve sadece yaptığınız şey olmaya başlıyor... bir şeyin nasıl moda olduğunu ve havalı hale geldiğini görebiliyorsunuz, bu harika. Çocuklarla beraber başarmanın gereken şey de bu, öyle değil mi? Bu onları çok fazla heyecanlandırıyor; ışıkları açık unutmak ve bunun gibi şeyler üzerine düşünmelerine neden oluyor.”

Nayland Yeşil Enerji.

Yenilenebilir enerji üretimi

Projelerin bir diğer belirgin yararı da yenilenebilir elektrik üretimidir. Her düzenek tarafından üretilen miktarlar ‘geleneksel’ geniş ölçekli üretime kıyasla küçük olmasına rağmen, küçük düzeneklerin önemli bir üretim kapasitesine olabileceği açıktır.

Buna ek olarak, iki program –OVESCo ve Nayland Yeşil Enerji – projelerini çok hızlı bir şekilde kurdu, bu da topluluk programlarının hızlı, esnek bir çözüm olabileceğini gösteriyor.

Kooperatif örnek çalışma

Cwm Arian Yenilenebilir Enerji (CARE)

Altyapı

Köydeki bar kapandığında, Batı Galler'deki Hermon halkı yeni milenyum kutlamak için toplanacak bir yer bulamadı. İnternete baktılar ve buldukları büyük bir çadırı ortak kutlamalarda kullanmak için satın aldılar. Bu, sosyal bir girişimin başlangıcı oldu ve çadır başlangıçtaki amacının dışında da kiralanarak kurulmaya başladı. Hermon'a komşu köyler, Y Glog ve Llanfyrnach yerel ilkokullarının kapatılmasıyla karşı karşıya kaldıklarında, bu mutsuz koşullar altında köy toplulukları olarak bir araya gelme ihtiyacı doğdu. Okulun tamamını kurtarma çabaları başarısızdı, ancak yasal masrafları karşılamak için toplanılan para ile Hermon'daki eski okul binasını satın alma fırsatı buldular. Diğer bir grup ise son yıllarda Celtic Blue Rock Festivali düzenlemeye başladı. Tüm bu topluluk faaliyetleri, 2004'te PLANED (Pembrokehire Yerel Eylem Ağı) ve ardından gerçekleşen Cwm Arian (Silver Valley amaçlı) Forumu'nun oluşumu sonucunda bir Topluluk Eylem Planı'nın geliştirilmesiyle desteklendi.

"Hepimiz bir araya geldik, iki atölye çalışması yaptık ve gurur duyduğumuz neyi başarmak istediğimizi açık açık ortaya koyduk. Bence bu eylem planı belgeleri daha fazla hibe alabilmemizi garantiye almak için çok önemliydi. Bu, insanların gerçekte ne istediklerini gösteren bir kanıt."

Topluluk içindeki mevcut beşeri ve fiziksel sermaye kaynaklarının analizi, mü-

hendisler ve birkaç mil uzaktaki 11 rüzgar türbininden elektrik alan bir elektrik alt istasyonunun varlığı gibi birçok şeye dikkat çekti. Bu, Cwm Arian için bir topluluk inisiyatifi olarak, grubun rüzgar türbinlerinin olanaklarına bakmanın degeceğine inanmasına yol açtı.

Düzenek büyüklüğü	2.4MW rüzgar teklifi
Üye sayısı	Hedef 500
İlk hisse teklif tutarı	£500,000
Yasal yapı	Kamu Yararı için Üretim ve Tüketim Derneği
Teknoloji	Rüzgar
Elektrik karşılığı alınan miktar	Karar verilecektir
Şirket elektriğinin satıldığı yer	Karar verilecektir

www.cwmarian.org.uk/re/index.htm

Topluluk

2004 yılında Topluluk Eylem Planı'nın geliştirilmesi, tüm Cwm Arian girişimlerine, en çok da yerel topluluk içinde kök saldı. Yenilenebilir enerji projesi, Bahçe Kulübü, Genç Çiftçiler grubu, Brownies, Rehberler, Çadır Komitesi ve bir de

Refah Komitesi ile bağlantılar da dahil olmak üzere, tüm bunlardan faydalana-bilecekti. Tüm bu gruplar ve diğerleri, meteorolojik direk (veya met direği) için imar planı başvurusu yapılmadan önce düzenlenen açık toplantıya / bilgi toplantısına davet edildi. Özellikle de CARE'in önerileri konusunda endişe duyan kişiler davet edildi:

“Onları özel olarak davet ettik. Biz, ‘bununla ilgili endişeleriniz olduğunu biliyoruz, neden gelip daha fazla bilgi edinmi-yorsunuz’ dedik ve onlar da geldiler.”

Geleceğe yönelik düşünüldüğünde, projenin bölgedeki orta öğretim okuluyla bağlantı kurma potansiyeli var. Okul, toplum merkezinin gelişmesi ile birlikte yapılacak yeni bir binada mekan kullan-mayı umuyor.

Bu topluluk katılımı, grup için çok önemli ve bunun ortaya koyabileceği farkı çoktan deneyimlemeye başladı:

“Büyük rüzgar çiftlikleri olumsuz bir hisse kapılmanıza neden olabilir. Aradaki fark, bizimkinin topluluk mülkiyetinde olması, bu nedenle insanlar dışarıdan gelen bir yatırımcıdan ziyade, kendilerini daha fazla dahil olmuş hissediyorlar. Buradaki [toplum merkezinde] yangın söndürücüleri üyelerden biri getirdi. Rüzgar çiftliklerinin ülkenin her tarafın-da yükselmesinden endişe duyduğunu belirtti. Ben de ona bu bölgede birkaç rüzgar türbini dikmeye çalıştığımızı; ama bunların topluluğun mülkiyetinde olaca-ğını ve karın topluluk içinde tutulacağını söyledim. O da bana ‘peki, bu mükemmel bir fikir’ dedi ve umursamadı. İnsanlar bu tür fikirlere topluluk tarafından yönetilir-se sıcak bakıyorlar.”

Başarı faktörleri

Başarılı topluluk girişimlerinin sağlam bir sicili olması.

Hibe fonlarının güvence altına alınması.

Topluluk önceliklerini belirlemek ve açıklamak için Topluluk Eylem Planı geliştirmek üzere PLANED tarafından desteklenen yapılandırma süreci.

Hisse teklifi deneyiminin olması (örn. eski okul binası satın alırken, yerel kredi birliği vasıtasıyla hisse teklifini dahil etme).

Çekirdek grup içinde gelişen beceri ve deneyimin iyi bir karışım oluşturmaması.

Birikim kazanç fonunun, planlama yapılmadan önce ilk çalışmayı karşılayacak şekilde var olması.

Arazi sahibinin, saha belirlenmeden evvel halihazır-da çekirdek grupta yer alması.

Nispeten kolay şebeke bağlantısının mevcudiyeti.

Teknik danışmanların bölgeyi tanıyor olmaları.

Mevcut durumda bölgede rüzgar enerjisine karşı nispeten iyi niyetli bir tutumun olması.

Finans

Fizibilite çalışması için £8,000 teminat altına alındı (Pembrokeshire Milli Parkı'ndan £7,000, PLANED'den £1,000). Fizibilite çalışması ise yerel bir kooperatif olan Dulas tarafından yapıldı.

İlk fizibilite çalışması, iki adet 1.2MW'lık yenilenmiş türbin önerdi; ancak CARE, bunun yalnızca kendi sermayesine kaynak sağlaması durumunda mümkün olacağını keşfetti, çünkü bankalar türbinler yeni olmadıkça borç vermeye hazır değildi. İkinci el türbinlerin de tedarik edilmesinin zor olduğu tespit edildi. Grup, bu nedenle onlara 2 milyon sterline mal olacak iki yeni 1.2MW türbin için denemeye karar verdi. Bu da, büyük bir ihtimalle Co-operative Bank'tan alınacak %90'lık bir krediyle sağlandı.

Gerekli fonların geri kalanı, Cwm Arian'ın

halihazırda iyi bir deneyime sahip olduğu bir topluluk bazlı hisse meselesi ile gündeme getirilecekti. Teklif, kooperatife £20 üyelik ücreti ile katılabilecek kişilere yönelik olacak ve böylece hisse satın alımında ilk tercih olacaklar. Bundan sonrasın da ise teklif Galler'e ve daha sonra muhtemelen ötesine yayılmış olacak. En az £250 yatırım yapamayan bölge sakinleri için yerel kredi birliği yoluyla katılma seçeneği olacak.

2010 yılında grup, Enerji ve İklim Değişikliği Bölümü (DECC) Düşük Karbon Toplulukları Mücadelesi (LCCC)'ne yaptığı başvuruda başarılı oldu ve bu toplulukların arasındaki yerini aldı. Bununla birlikte, grup £500,000 para ödülünü de alırken, mevcut üç Cwm Arian Forum köyünün dışında 2,600 haneyi daha yerel bölgeye dahil etmeyi planlıyordu. LCCC'nin sağladığı fon, grubun ilk kez personel istihdamı yaratmasında büyük fayda sağlamıştır. Bununla birlikte, 2010 genel seçimlerinden sonra hükümet politikasının değişmesi, başlangıçta öngörülenden daha az para ve zamana sahip olacakları anlamına geliyordu ve bu onların umdukları her şeye ulaşmak için önlerine çıkan bir engel olmuştur.

Grubun bu yenilenebilir enerji projesindeki niyeti, Cwm Arian grubunun daha geniş ölçekte uyguladığı diğer projeler gibi, daha sonraki aşamalarda kendini finanse edebilen bir yapıya ulaşma amacıyla hibe fonlar aramaktır.

“Kimseye bağımlı olmamak harika olurdu!”

Şu anda, Büyük Piyango Fonuna yaptıkları teklifin sonucunu bekliyorlar –ki başarılı olursa, onlara yenilenebilir enerji planı da dahil olmak üzere proje geliş-

tirme için daha fazla personel ve zaman için olanak sağlayacak.

Galler'de Topluluk çapında yenilenebilir enerji planlarına destek ve kaynak sağlamak için Avrupa Yapısal Fonlarını kullanan Galler Meclisi Hükümeti'nin Ynni'r Fro programından £18.000 alındı. CARE, bütüncül imar planı başvurusunu hazırlarken projenin yüksek riskli aşamasında böyle bir katkının değerini özellikle bildi.

Ynni'r Fro, aynı zamanda teknik geliştirme görevlilerinden birinin yardımıyla aynı destek sağladı.

“Başlangıçta bize çok fazla yardım etti ve kendi ayaklarımız üzerine basmamız için yavaş yavaş bıraktı, bize hala yardımcı oluyor, biz hala onların projeleriyiz.”

Karşılaşılan güçlükler

İlçe Meclisi, türbinlerin yerleştirilmesinde koşulların önceden test edilmesi için gerekli olan meteoroloji direğininin imar planı başvurusunu değerlendirirken yavaş hareket ediyor.

Siyasi değişikliklerin etkisi (örn. Düşük Karbon Toplulukları Mücadelesi ile zaman ölçeği ve fon miktarı açısından).

Bölgedeki türbin gelişmelerindeki artış, rüzgar enerjisine olan karşıt görüş dengesi de kırmaya başlayabiliyor.

Topluluk beklentilerini yönetmek ve itibarı sürdürmek (örn. LCCC projesi, tüm evlere akıllı sayaçlar önerdi; ancak satın alma sorunları ortaya çıktıktan sonra geri çekilmek zorunda kaldı).

Teknik

CARE 2,4 MW'a kadar enerji üretebilen iki türbin için imar izni almayı umuyor. Planlamaya, özellikle de Savunma Bakanlığı'nca izin verilen hususlar bakımından, ne sunulacağına karar vermeden önce

daha fazla bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu ilk çalışmada uzayan gecikmelerle ilgili bazı beklenmedik durumlar ortaya çıktı. Gecikme, tarife garantilerinin uygulanmaya başladığından beri planlama sistemindeki yenilenebilir enerji projelerinin kabaran hacminden kaynaklandı. Savunma Bakanlığı ve şebeke operatörleri de dahil olmak üzere, görüş bildirmesi ya da harekete geçmesi gerekenlerin başvurular ile uğraşacak başka kaynağı yoktu.

Mevcut sahanın bir avantajı da bölgedeki alt istasyona olan yakınlığı –ki bu da ortalama bağlantı maliyetlerinden önemli ölçüde daha düşük olduğu anlamına gelmektedir.

Muhtemel saha, başlangıçtaki Cwm Arian grubunun kurucu üyelerinden birine ait olduğu için kira kontratı gibi meseleler daha kolay çözülebildi. Aynı grup, Blue Rock Festivali'ne de ev sahipliği yapmıştı. Yakın komşular arasında bazı endişeler olsa da, planlara karşı açıkça bir muhalefet yoktu.

Gelecek planlar

İmar planı başvurusu göz önüne alındığında gecikme açısından hayli beklenmedik durumların yaşanmasının ardından 'met' direği önerilen türbin alanına kısa bir süre önce yerleştirildi. Grup, projenin tamamlanması konusunda kendine olan güvenini kaybetmedi ve çoktan gelecek planlarla daha yakından ilgilenmeye başladılar.

Yenilenebilir enerji projelerinin gerçekleşmesi için daha fazla potansiyel oluşturabilecek Topluluk Arazi Güvenliği konusundan söz ediliyor:

“Arazi bulmak, satın almak, arazi üzerinde bir sanayi birimi inşa etmek ve daha sonra bu birimi yeşil sosyal girişimler için sunmak, tam da bizim aradığımız şey. Rüzgar türbinleri bunun için kısmen fon bulmaya yeniden yardımcı olabilir... Hatta biraz daha toprak satın alabilir ve iki türbin daha yerleştirebiliriz, hiç belli olmaz.”

Yenilenebilir enerji kooperatifleri ekonomisi

Maliyet bakımından, yenilenebilir enerji kooperatifleri, özellikle de küçük projelerde, elektrik üretimi için maliyeti yüksek bir yoldur. Bununla birlikte, önceki sayfalarda açıklanan topluluklar ve çevre için olan faydalara değerli bir katımadır; bunları daha iyi anlamak için ise daha detaylı başka bir araştırma yapılması gerekecektir.

Yüksek maliyetli teknolojiler (güneş, hidro) ve bir projenin kurulması ile ilgili kayda değer yasal, finansal ve kurumsal karmaşıklıklardan dolayı giderler kısmı. Bu konu ilerleyen bölümlerde tartışılacak. Kurallar ve düzenlemeler küçük oyuncular düşünülerek tasarlınsaydı, maliyetler önemli ölçüde düşürülebilirdi.

Tablo 1: Beş enerji kooperatifinin boyut ve maliyeti

Proje	Kapasite	Maliyet	Arttırılan Ortak Sermaye
Valley Wind	6MW rüzgar	£10m kadar bekleniyor	Karar verilmedi
Cwm Arian Yenilenebilir Enerji	2.4MW rüzgar	£2m kadar bekleniyor	Beklenen £500,000
OVESCo	98kW güneş	£307,000	£307,000
River Bain Hidro	45kW hidro	£450,000	£200,000
Nayland Yeşil Enerji	15kW güneş	£47,607	£37,900

Ön ödemeli hibeler, FIT'ler, topluluk hisse değerleri ve gönüllü desteğinin bir kombinasyonu sayesinde, projeler finansal açıdan uygulanabilir durumdaydı. Bu da, grupların, en önemlisi olarak gördüğümüz yatırımcılarına finansal bir getiri sağlamasına olanak tanımaktadır.

“Eğer mali bir geri dönüş varsa, bu ciddi bir fark yaratıyor... para vermeye istekli sonsuz kaynağa sahip insanlar yok.”

OVESCo

Topluluk bazlı projelerde yatırımcılar farklı motivasyonlara sahiptir. Bazıları, yatırımlarını değerli bir projeye daha çok hediye etmekten mutluluk duyar. Diğerleri ise yatırımlarının güvenliği ve muhtemel getirisi ile daha fazla ilgilenir.

Projelerinde belli bir çıkışı yakaladıktan sonra gruplardan hiçbiri yatırımcıları cezbetmekte zorluk çekmedi. Mesela, %4 yatırım getirisi öngören OVESCo hisse değerleri çok fazla ilgi görmüştü.

Daha sonra OVESCo yatırımcılarına yönelik yapılan bir ankette %78'nin yeni bir projeye yeniden yatırım yapmaya istekli olduğu görüldü.

Grupların çoğu, elde ettikleri geliri ilerideki başka projelere yatırmak ya da topluluk içinde değerlendirmek için azımlıydı. OVESCO ve Nayland Yeşil Enerji elde ettikleri geliri gelecekteki yenilenebilir enerji projelerinin başlangıç maliyetlerini karşılamak için kullanmayı planlıyorlar. Cwm Arian ise bir topluluk kalkındırma çalışanı için fon sağlamak istiyor.

OVESCO, çoktan gelecek projesi olan yerel bir orta öğretim okulunda 30kW'lık güneş enerjisi PV'si kurma projesiyle ilgili anlaşmaya vardı ve okulun eko-grubu ile çalışmaya başladı.

Topluluk hisse değerleri

Topluluk yatırımları, bir topluluk amacına hizmet eden girişimleri finanse etmek için hisse senedi veya tahvil satışı yoluyla topluluklardan para toplamanın bir yoludur. Topluluk yatırımcıları, yardım kuruluşlarının bağış toplama yöntemlerinden farklı olarak paralarını geri alabilir ve birçoğu da yatırım yaptıkları parayla faiz veya kar hissesi elde edebilirler. Bu yeni bir fikir değil. Topluluk yatırımları, on dokuzuncu ve yirminci yüzyıllarda tüketici kooperatiflerinin doğuşu, büyümesi ve gelişmesinin temelini oluşturdu. Son on yılda ise bir dizi topluluk girişimini finanse etmek için topluluk yatırımlarının kullanılmasına olan ilgi yeniden canlandı.

1999 yılından bu yana yeni girişimler arasında en popüler ticaret faaliyeti yenilenebilir enerji, ardından topluluklara ait perakende satış mağazaları ve toplum finansmanı oldu. Topluluk yatırımları ayrıca adil ticaret girişimlerini, topluluk çiftliklerini, arazi ve binaları ve hatta telekomünikasyon hizmetlerini finanse etmek için kullanılmaktadır.

Bugüne kadar, yenilenebilir enerji kooperatiflerine yatırım yapmak için topluluk hisseleri yoluyla £16,3 milyon para toplandı. Bunun çoğunluğu, Energy4All ile ilişkili kooperatifler tarafından toplanmıştır.

Daha fazla bilgi için www.communityshares.uk.coop Topluluk Hisseleri web sitesini ziyaret edebilirsiniz.

Kooperatif Örnek Çalışma

River Bain Hidro

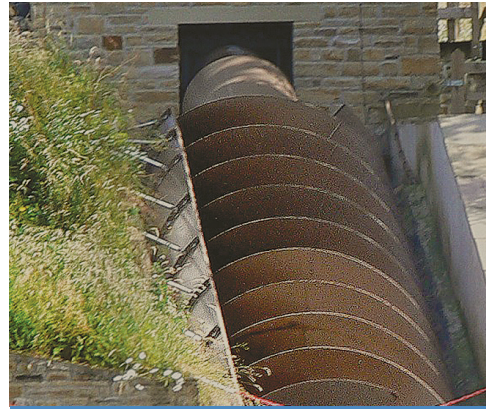
Altyapı

Bir yardım vakfı olan Carnegie UK 2007 yılında, Bain Nehri'nin su toplama alanının geliştirilmesi amacıyla topluluk liderliğindeki bir projeyi hayata geçirmek için Yorkshire Dales Nehir Vakfı ile görüştü. Bunun sonucunda Raydale Projesi doğdu. Proje, 'topluluk mal varlıklarının sürdürülebilir yönetimi' kapsamlı başlığı altında kısıtlamalar olmaksızın harcama yapmak için £18.000 aldı. Çiftçilerle çevre kirliliğini azaltmak için besin yönetimi planları üzerine çalışma, yüzey akışını azaltmak için ağaç dikme, ve yeşil turizm gelişmeleri de dahil olmak üzere bir dizi proje desteklendi. Aynı zamanda, su toplama alanındaki hidroelektrik santrallerindeki seçeneklere bakmak için (Yorkshire Dales Ulusal Parkı ile birlikte gerçekleştirilen) bir fizibilite çalışmasına £500 sağladı. Fizibilite çalışması, nehir akışının Bainbridge köyündeki köprü'nün altına ulaşmasından hemen önce çok uygun bir alanı tespit etti. Dört yılın ardından, bu alan şu anda 45kW'lık Arşimet burgusu yolu ile enerji üretiyor.

Topluluk

En başından beri, projeyle bölge halkı yakından ilgilendi. Her şey, Raydale projesinin himayesinde bir topluluk grubuyla başladı. İlk fizibilite çalışmasından sonra, insanlar daha fazla bilgi edinmek için herkesin katılımına açık bir toplantıya davet edildi. Böylece hisse teklifine herkesin yatırım yapma şansı oldu:

“Dahil olmanın farklı unsurları olduğundan emindik. Farklı aşamalarda topluluktan gelen farklı yanıtlara imkan veren fırsatlar oradaydı.”

Bilgilendirme Tablosu

Konum	Bainbridge, Kuzey Yorkshire (Yorkshire Dales Milli Parkı içinde)
Düzenek büyüklüğü	45kW
Üye sayısı	194 üye. %67'si Yorkshire içinden, geri kalanı İngiltere'nin diğer yerlerinden ve yurtdışından
İlk hisse teklif tutarı	£200,000 (£450,000 toplam sermaye maliyeti için kısmi fonlama)
Yasal yapı	Kamu Yararı için Üretim ve Tüketim Derneği
Teknoloji	Hidro (Arşimet burgusu)
Elektrik karşılığı alınan miktar	kW/h başına 21.9p
Şirket elektriğinin satıldığı yer	Good Energy

www.h2ope.org.uk

Proje grubu üyeleri, Mahalle Meclisleri de dahil olmak üzere projeye destek sağlamak için hem resmi hem de gayri resmi ağları kullandı. Grubun bir üyesi, bir çiftçi, seslerini duyurmak ve farkındalık yaratmak için bölgedeki açık artırma pazarını kullandı. Ayrıca arazi sahibi dahil yerel topluluklarla ilişkiler zarar gördüğünde, açık iletişim inşaat aşamasında sorunlardan kaçınmaya yardımcı oldu. Üç hafta boyunca, kaya delinirken, saha "çok gürültülü, neredeyse bir deprem gibi" diye tarif edildi.

"Alanda yaşayan arazi sahibi bir kere bile şikayet etmedi. Hepsı mükemmel insanlar. Kapılarını bir şantiyeye açıyorlardı, yine de inanılmaz derecede hoşgörülü davrandılar."

Arazi sahibinin projeye karşı iyi niyeti, en azından kısmen, projeyi düzenleyen çekirdek gruptan bir üyenin düzenli ziyaretleri ile onları da ilk fizibilite çalışmasından inşaata kadar, sürece yakından dahil ederek asiste edildi. Toprak sahiplerine herhangi bir noktada hiçbir baskı uygulanmadı ve sahayı kendilerinin geliştirmesi seçeneği sunuldu:

"Eğer 'çok teşekkürler, bunu kendimiz yapmayı düşünüyoruz' deselerdi, bu kesinlikle sorun olmazdı. Ancak, daha önce de açıkladığım gibi, bizim gerçekten arzuladığımız şey, onların burada topluluk bazlı ve getirisinin köye geri döneceği bir proje yapmak istediklerini söylemeleri –ki öyle de oldu ve bir an bile düşünmeden ilgilendiklerini söylediler."

Arazi sahiplerinin gürültü, güvenlik ve halka açık alanlarla ilgili soruları vardı:

"Mevzu bahis tüm bu hususlarda endi-

şelerini gidermeyi başardık ve kesinlikle mükemmel olduklarını söylemek zorundayım."

Daha çok, projenin uygulanabilirliği konusunda bazı şüpheler vardı, ancak açıkça bir muhalefet yoktu. Topluluk, aylık olarak gönderilen bir bültenle bilgilendirildi.

Proje, tamamlanmasından bu yana tartışmalara imkan sunmaya devam ediyor - nehir kenarındaki çay dükkanını işleten kadın, insanların ona proje hakkında sorular sorduğu söyledi. Gruba göre, o artık "su enerjisi konusunda bir halkla ilişkiler uzmanı" olmuştur!

Bazı topluluk üyeleri, enerjinin doğrudan köye geleceğini düşündü. Grup, eğer mümkün olsaydı bunun gerçekten olumlu olacağını biliyordu. Böyle bir şey mümkün olmasa da, grup kendi projelerinden enerji satın alan Good Energy gibi yeşil elektrik şirketlerini tanıtabildi ve teşvik edebildi.

Başarı faktörleri

Carnegie UK'den ilk 'koşulsuz' fonlama.

Yorkshire Dales Milli Parkı Sürdürülebilirlik Sorumlusu, çok destekleyiciydi ve grubu h2ope ile tanıştırdı. Parka ayrıca £50.000 sermaye finansmanı sağladı.

Hisse değerinden önce başlangıç maliyetlerinin finans edilmesi de kapsayan, h2ope'dan alınan sonraki destek.

İstekli ve destekleyici arazi sahibi.

Proje yönetimi becerilerini de kapsayan temel beceri seti grup içinde vardı.

Grup iyi iş çıkardı; kamu mesajının tamamen bir arada tutucu ve olumlu olduğundan emin olmak için suçlama kültürüne itibar edilmezken, karar alma politikalarına ve sorun çözümüne özel olarak önem verildi.

Hisse teklifinin pazarlanmasına £10.000 harcadı.

Çevre Ajansı'nın desteği ve liyakati.

Finans

Tasarım ücretleri, yasal ücretler, hisse değerleri ile ilgili harçlar ve diğer profesyonel ücretleri kapsayan ilk maliyetleri karşılamak üzere topluluk hidro kuruluştan tarafından £50.000 finanse edildi. Bu, tüm sözleşmeler kabul edilip sonuçlandırılınca, hisse senedinin finansal kapanış noktasında geri ödendi. Eğer proje başarsız olsaydı, h2ope ilk masrafların geri ödemesinden vazgeçmeye hazırды. Projeyi yürüten gruba göre:

“Bankada yalnızca £18.000 ile başlarken bu yüzden rahattık; bu tür bir profili ve maliyeti olan bir proje ile devam edebileceğimizi hissettiğimiz anlamına geliyordu bu ”

Charity Bank’tan £150.000 ticari kredi alındı.

Arşimet burgusunun maliyeti, bir dönem Yorkshire Forward bölgesel kalkınma ajansının (CO2Sense yeşil enerji girişimleri için bağımsız olarak destek sağlasa da, şu anda kapalı) bir parçası olan CO2Sense’ten alınan £50.000 hibe, Yorkshire Dales Milli Parkı’ndan alınan £50.000 hibe ve kalan £200.000 ise hisse değeri aracılığıyla karşılandı.

“Sahanın doğası gereği, hibe olmasaydı durum böyle olmazdı... çünkü, çok sayıda sahanın aksine, sorunun bir kısmı da, hendeğin uzunluğu [Arşimet burğu terti-batına açılan kanal] aslında kW saat başına 1000 sterlinlik inşaat maliyeti anlamına geliyordu ki bu da nispeten yüksek. 65 metre uzunluğundaki hendeğimiz için sert kireç taşıını kırıp çıkarmak üç hafta sürdü!”

Yerel halk, yatırımları uzun vadeli bir bakış

açısıyla ele almış ve kendilerini paydaşları kadar paydaş olarak görmüştür. Bölgede çiftçilik yapan bir grup üyesi şöyle ifade ediyordu:

“Geleceği, gelecek nesilleri düşünüyordum. Yeşil elektrik üretmek için bir şeyler yapmak zorundayız. Nükleer güce güvenemeyiz. İyi zamanlarda yaşadık ve umarım gelecekte de iyi olur.”

Yerel ilgi, h2ope tarafından düzenlenen, Yorkshire Post, The Guardian ve The Times gazetelerinde yer alan bir reklam kampanyasıyla daha da arttı. Hissedarların %67’si Yorkshire’da yaşamakta ve diğer çoğu üyenin ise ya turist olarak ya da aile bağları üzerinden bölge ile bir ilişkisi olduğu düşünülmektedir.

Karşılaşılan güçlükler

Tüm hukuki ve mali sözleşmeleri birbirleriyle bağdaştırmanın zorlukları.

“Genel seçimle rekabet etmeyin!” Genel seçim döneminde tanıtım yapmanın zorlukları nedeniyle hisse teklifini yeniden lanse etmek gerekti.

Benzer projelerin yerel itibarı. Brainbridge yakınlarında sorunlar yaşadığı bilinen bir hidro düzenek vardı.

Potansiyel destekçileri eğitme ihtiyacı (örneğin, türbinlerin durmadan çalışması gerektiği anlayışı için, insanlar nehir seviyesinin istikrarlı bir şekilde yeterince yüksek kalmadığını bildiğinde, sağlanabilirlik oranının yaz aylarında %30 ve kış aylarında %60 olduğu açıklanmalıdır).

Bir turizm merkezine dönüşmenin beklenmedik etkileri (örneğin, hidro sahayı görüş noktasına yakın yerde park sorunu).

Şebekeye bağlantısında yer alan farklı şirketleri koordine etme zorlukları.

Teknik

Proje 55 metrelik bir hendek ile 45kW'lık bir Arşimet burgusunu kapsıyordu. Sağlanabilirlik, yaz aylarında %30, kış aylarında %60 kapasite ile çalışmaya dayanıyordu. Bakım yerelde yürütölmekte ve bu da projenin etkisini daha da artırmakta.

Projenin inşaat aşaması Ekim 2010'da başladı ancak şiddetli kış beklenmedik gecikmelere neden oldu. Bunun dışında, teknik yapı konuları evrak işlerine kıyasla nispeten basitti:

“Öyleyse iş planında ne varsa kira sözleşmesine, finansmana, enerji alım sözleşmesine... yansıması... tüm belgelerin birbiri ile örtüşmesi gerekiyor. Diğer yanda, hepsi kendi standart biçimini kullanmakta ısrarcı birçok taraf dahil olmuş durumda, bu yüzden aslında ‘ilk geçişte’ tüm bu belgeler birbirleri ile örtüşmüyor... Yani tüm belgelerinizi sıraya koyuyorsunuz ve üstüne bir de haftalarca ‘şu koşulu yerine getirmiyor, aşağıdaki şartlar ile örtüşmüyor, birisinin burada öncelik vermesi gerekecek’ diyen insanlarla uğraşıyorsunuz.”

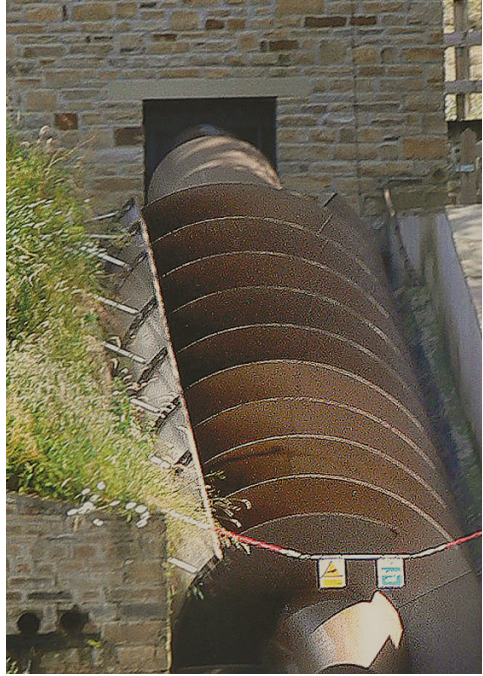
İnşaat tamamlandıktan sonra, şebeke bağlantısına bağlanmak zordu.

“Elektrik enerjisi yapısı ile evin içine herkes elektrik enerjisi vermeye nasıl başlar? Elektrik santrali ve ızgara arasında yüz metre mesafe olan dilencilere teslimatta yer alan beş farklı organizasyonla son verdik. Verimlilik ve etkililik açısından neler oluyor merak ediyorum.”

Birbirleriyle doğrudan konuşmak istemeyen farklı şirketler sorunları daha da şiddetlendiriyordu.

Gelecek planlar

Grup, düzeneğin artık hazır ve işler olmasından dolayı başarı hissi ile dolu, ve proje geliri ile topluluk yararı için gelecekteki projelere yatırım yapabilmeyi dört gözle bekliyor. Buna, başlangıçtaki Raydale Projesi'nin gelişimini ve solar PV kurulumlarının yanı sıra diğer topluluk kalkınma girişimlerinin de dikkate alınmasını dahil etmek mümkün.

Bir kooperatif yapı seçmenin avantajları

Beş grubun tümü, üretim ve tüketim dernekleri olarak kayıtlı; biri (Valley Wind) iyi niyetli kooperatif biçimini alırken, diğer dördü topluluk biçiminin faydalarını almakta.

Aralarından biri olan Cwm Arian, bölgedeki hakim kooperatif geleneği nedeniyle, kooperatif hareketinin güçlü bir parçası olarak tanımlandı. Diğer gruplar için IPS biçimi seçildi çünkü, yerel toplumu desteklemek ve enerji üretmek de dahil amaçlarını karşılamak için en uygun yasal form buydu.

Bu araştırmaya katılarak, kimi gruplar kooperatif hareketi hakkında daha geniş bilgiye sahip oldu ve diğer kooperatiflerle bağlantı kurmak istedi.

Üretim ve Tüketim Dernekleri (IPS)

Üretim ve Tüketim Dernekleri (IPS), 1965-2002 yılları arasında Endüstri ve Savunma Toplulukları Kanunları uyarınca tescilli tüzel kişiliklerdir. Tescillenebilmek için kuruluşun, ya bir 'kamu yararı için sosyal dernek' ya da bir 'iyi niyetli kooperatif' olması gerekmektedir.

Kamu yararı için IPS kuruluşları, konut dernekleri ve diğer gönüllü ve topluluk sektörü faaliyeti biçimleri arasında yaygın olup demokratik, kar amacı gütmeyen kuruluşlar için uygun olabilir. Özellikleri, bir kooperatifin özelliklerine benzer, ancak öncelikle üyeleri dışındaki kişilere fayda sağlanması şartını içerir.

IPS biçimi, çeşitli özel niteliklere sahip olduğundan şirketlerden farklılaşır ve bu bakımdan kamudan sermaye arz etmek isteyen kuruluşlar için özellikle uygundur. Bunlar:

- demokrasi ve üye haklarını kutsal kabul etmek;
- geri çekilebilir hisse senedine dayalı sermaye;
- sınırlı hisse payı;
- sınırlı hisse faizi;
- isteğe bağlı mal varlığı sınırlandırması.

Topluluk teşebbüsleri için yasal usuller hakkında daha fazla bilgi için bkz. www.uk.coop/simplylegal

Kooperatif yapılarının başlıca avantajlarından biri, projenin kamu tarafından ve topluluk için yapılması ve dışarıdan empoze edilmemesidir.

Valley Wind'in bölgede yaşayanlar arasında yaptığı araştırma, özel veya ticari mülkiyetten ziyade ortaklaşa sahip olunan bir rüzgar enerjisi projesini destekleme olasılığının daha yüksek olduğunu ortaya koydu. Grup, rüzgar enerjisi konusunda endişe duyanlarla görüşmeler yaptı:

“Onları özel olarak [proje toplantısına] davet ettik. Biz, ‘bununla ilgili endişeleriniz olduğunu biliyoruz, neden gelip daha fazla bilgi edinmiyorsunuz?’ dedik ve onlar da geldiler!”

Bu, –standart bir ticari kalkınmaya göre çok farklı bir önerme olan, yenilenebilir enerji için kooperatiflerin çok iyi bir destekleyici rol oynayabileceğini göstermektedir.

Kooperatif hisse değerleri ayrıca özel kişilerden gelen yatırımları kaldıraç olarak kullanmaktadır. Böylece, aksi takdirde yenilebilir enerjiye yatırılmayabilen para, etkin bir şekilde sektörün içine para getiriyor.

Kooperatif payı konuları da özel kişilerden gelen yatırımları kaldıraçlı olarak kullanmaktadır. Bu, yenilenebilir enerjiye yatırılmayabilecek para, böylece verimli bir şekilde sektörün içine dahil edilir. Söz konusu miktarlar, özellikle teklif edilen Valley Wind rüzgar enerji projesi gibi büyük gelişmeler söz konusu olduğunda önemli boyutlarda olabilir. Ayrıca, çoğunlukla gönüllülük esasına dayalı, bölge sakinlerinin yeteneklerinden yararlanarak toplulukların karşılıklı dayanışmasını sağlamaktadır.

Kooperatifler, yasal ve teknik konularda teorik ve pratik bilgileri paylaşarak şeffaf bir çalışma düzeni eğilimindedir. Tüm gruplar benzer gruplarla temas halinde ve birçoğu, yeni bir projeye başlamak isteyen diğer topluluklardan gelen teklif taleplerini almakta; bu da ilgilenmek için oldukça zamanlarını alabilmektedir.

Daha resmi bir temelde, kooperatif enerji projelerini desteklemek için özel olarak bir takım kuruluşlar kurulmuştur.

Energy4All, diğer topluluk gruplarına yardım etmek için Baywind Enerji Kooperatifi tarafından kuruldu. Şirket, daha büyük ölçekli topluluk projelerine konsantre olma kararında benzersizdir. Bunun sonucunda, 16 milyon sterlin değerinde sermayeyi başarılı bir şekilde topladılar ve sekiz enerji kooperatifinden oluşan bir aile kurdular. Hibe sağlayıcılarından bağımsız olmak için uğraşıyorlar, ancak hala The Co-operative Group da dahil, diğer kooperatifler tarafından destekleniyorlar.

Bu raporda incelenen projelerden Energy4All, Valley Wind'e yardım ve destek sağlamıştır. Kooperatif müdürlerinden ikisi, düşük fiyatlı bir met direği ile yardım eden Energy4All tarafından aday gösterildi. hzope, River Bain Hidro'ya tavsiyeleri ve teminatsız kredi ile destek oldu.

Kooperatif örnek çalışma

Nayland Yeşil Enerji (GEN)

Altyapı

Nayland İlkokulu, zaten Gümüş Bayrak Eko-Okulu ödülüne layık görülmüştü. Öğrenciler, Yeşil Bayrak statüsünün hakkını vermek için okulun enerji kullanımına kendi işlerinin bir parçası olarak bakıyordu; bir gün Transition Nayland'ın üyesi olan bir veli, okul müdürü ile görüştüğünde ona söyledikleri hâlâ müdürün hatırasında:

“Köyün en büyük güneye bakan çatısıyla kutsanmış olduğunuzu biliyor muydunuz? Bu neredeyse mükemmel bir alan!”

Okul, solar PV kuran okullara düşük fiyatta elektrik sunan ticari bir projeyi gözden geçirdi. Anlaşmayı inceledikten ve ilgili şirket tarafından elde edilen karı fark ettikten sonra, parayı yerelde toplama fikri gündeme geldi. Böylece, ilk projesi olan köy okulu üzerindeki solar PV ile Nayland Yeşil Enerji doğdu.

Valiliğin başlamak üzere verdiği net kardan sonra, "en yeşil ilçe" inisiyatifinin bir parçası olarak benimsediği felsefe ve stratejiler doğrultusunda, Suffolk İlçe Meclisi de projede işbirliği yapmak istedi.

Topluluk

Okul hazırda bir topluluk olduğu için paneller çok fazla kişiyi etkiledi:

“Çocuklar okula geliyor ve çatıya bakıyorlar, güneş enerjisi kullandığımızı biliyorlar ve bunun bir bilim-kurgu olmadığını görüyorlar, böylece sizin yaptığınız şeye dönüşüyorlar. Bence bu gerçekten ilgi çekici.”

Bilgilendirme tablosu

Konum	Nayland, Suffolk
Düzenek boyutu	15kW
Üye sayısı	34
İlk hisse teklif tutarı	£37,900
Yasal yapı	KamuYaranı için Üretim ve Tüketim Derneği
Teknoloji	Solar PV
Elektrik karşılığı alınan miktar	3.1p / kWh – ihracat tarifesine sabitli.
Şirket elektriğinin satıldığı yer	British Gas

www.greenenergynayland.org.uk

“Sorular soran ve evlerine PV panel yerleştirmeyi düşünen birkaç anne ve baba daha var ve sanırım bu gündelik hayatın bir parçası haline geliyor. Bir aile çatısına güneş panellerini yerleştirdi bile; diğer çocuklar bundan gerçekten etkilendiler. Bir şeyin nasıl moda olduğunu ve havalı hale geldiğini görebilirsiniz. Çocuklarla beraber başarmanın gereken şey de bu, öyle değil mi?”

“Bu onları çok fazla heyecanlandırıyor; ışıkları açık unutmak ve bunun gibi şeyler üzerine düşünmelerine neden oluyor.”

Bununla birlikte proje, topluluk bağlarını geliştirmek için de fırsatlar sağladı:

“Kompost yapmaya yardımcı olan birisi aracılığıyla topluluk bağlarını kurmaya zaten başlamıştık. Topluluk uyumu, üzerinde çalıştığımız şeylerden biriydi, bu nedenle başka bir topluluk grubuyla birlikte çalışmaya başlama fikri olağandışı bir şey değildi.”

Projenin zorlu bir aşaması da çatıdaki yarasaların varlığıydı, bu proje kısa bir süre içinde tamamlanamadığı takdirde dört ay daha beklenmesi gerektiği anlamına geliyordu. Bu noktada topluluklar arası bağlantılar projenin yolunda gitmesi içinde çok değerliydi.

“Herkes projenin çalışmasını istedi. Top-tancısı, montajcısı, yatırımcıları, okul ve en nihayetinde Suffolk İlçesi, herkes projenin işe yaramasını istedi. Çünkü, insanların mali getirisi dışında başka bir ilgisi daha vardı. Duygusal bir hissesi vardı. Bu da işlerin yapılmasında büyük bir güçtü.”

Fonu yerelde sağlamanın ayrıca faydalı ve güçlendirici bir etkisi oldu:

“Çocuklar, bunu başarmak için gereken paranın Nayland ve çevresinden geldiğinin farkındalar. Ebeveynler de bunun farkında. Bazı ailelerimiz yatırımcılar arasında. Bazı yöneticilerimiz de. Oldukça yaygın bir grup. Çocuklar, asıl meseleyi bilmiyor olabilirler, ama bunun başka bir yerden gelen büyük bir şirket olmadığını çok iyi biliyorlar.”

“Her şey gibi, eğer sahibiyseniz, onun için daha fazlasını yapmaya ve hakkında daha çok konuşmaya devam etmek istersiniz, fakat aynı zamanda daha çok önemsiyorsunuz, bu size yapılan bir şey ile onu yapmayı sizin seçmeniz arasındaki farktır.”

Başarı faktörleri

Temel becerilere sahip, yerel toplulukta sağlam kök salmış çekirdek grup.

Böyle bir fikri gerçekleştirmeye hevesli ve dinamik okul müdürü.

Okul öğrencilerinin desteği ve heyecanı ve daha büyük çocuklar okuldan ayrılmadan önce kurulumun tamamlanması için alınan inisiyatif.

İyi, yerel montajcı.

GEN başlamadan evvel, Transition Nayland grubu aracılığıyla birikim kazanç fonu.

Suffolk İlçe Belediyesi'nin kamusal “yeşil” istekleri, çalışmaya elverişli bir zemin sağlaması.

Okulun eğitim imkanları yoluyla, projenin resmi ve gayri resmi etkileri üzerine mali boyutlarının ötesinde olumlu eleştirileri azami seviyeye çıkarmak .

Sorunsuz bir kurulum ve düzenek, diğer okulların da 'girişimde bulunması' için iyi bir reklam olmuştur.

Nayland'taki evlerin hepsi yakıt ile çalışan merkezi ısıtma kullanıyor, bu yüzden insanlar fiyat dalgalanmalarının ciddi bir şekilde farkındalar. Okulun ise üç yıl önce bir hibe programı ile kurulan bir biokütle ısıtma sistemi var.

Proje, nakit akışının iyi olduğu bir zamanda başladı (örn. yaz hava koşullarının başlangıcı).

Finans

Grup, hisse teklifiyle birlikte bölge halkının karşısına çıkmadan önce anlaşılır, bütçelendirilmiş ve işleyebilir bir plana ihtiyaçları olduğunun farkındaydı. Transition Nayland, saygın ve destekleyici bir kuruluş olarak, Suffolk Vakfı ile birikim kazanç fonu için görüştü:

“Kooperatifin tescili, planlaması, başvurusu, anketler ve buna benzer şeyleri finanse eden şey buydu. £5.000 aldık, ancak sadece £1.200 kullandık. Geri kalanını bir sonraki proje için elde tutmak için bir yol bulmaya çalışıyoruz. Başlamak için o £1000'iniz yok ise, bu durum çoğu topluluk grubunun önünde önemli bir engel oluyor.”

Yatırımı olabildiğince çekici hale getirmek için, okul elektrikten ücret aldı, ancak kW başına 3.1p artı KDV gibi düşük bir oranla. Bu, okula yılda 700 sterlin kadar kazandırdı. İlk yılın sonunda, bir yıl boyunca güneş enerjisi kullanırken ne kadar para tasarrufu yapıldığını çocuklara göstermek için "gayet görünür" bir şey satın aldılar. GEN'in kurulum maliyetleri üzerinden KDV iadesi alabilmesi için elektrikten KDV tahsil edildi.

Yerel hisse teklifi başarılı oldu ve GEN'in Suffolk İlçe Meclisi'nden eşleştirme finansmanı için başvuruda bulunmasını sağladı; bu da kurulumun 10 yerine 15kW olmasını sağladı. Ancak grup, FIT kademe oranlarının ters yönden etkili olabileceğinden yana endişeliydi.

Karşılaşılan güçlükler

Planlama. İhtiyacın olup olmadığı konusunda ilk belirsizlik – ihtiyaç vardı! Planlama “bütün yenilenebilir enerji projeleri için en büyük engellerden biri”.

Kamu binalarını da içeren projeler için tazminat hükümleri (örneğin, projenin 25 yıllık zaman diliminde okulun kapanması durumu ile uğraşma. Bununla ilgili bir madde müzakere edildi, ancak geriye dönüp bakıldığında, panellerin değerinden ziyade tarife garantisi değerine dayandırılması daha iyi olurdu.)

Sigorta. Suffolk Belediyesi, poliçelerini yeniden gözden geçiremedi çünkü, ilçe genelindeki tüm binalarını kapsıyordu; panelleri okula hediye etmesi sigorta meselesini aştı.

Fonları geri çekme opsiyonlarına ilişkin Girişim Yatırım Planı'na uygunluk hakkında sorular.

“Okul 15,5kW, eğer bir kısmı için hibe almış olmasaydık, bunu asla yapmazdık, çünkü 10kW kademesi üzerine çıktığınızda pound başına kazanılan oran düşüyor. Bu yüzden 10'da durduk, ancak 20'yi kaldırarak bir çatımız var... Eğer ihracat tarifesi daha değerli olsaydı, bütün çatıya uygulardık.”

Grubun iki kurucu üyesi, finans, işletme ve planlama gibi konularda daha fazla tecrübeye sahip kişilerin katılmasından yararlanacaklarının farkındaydı. Dört kişiden oluşan küçük yönetim kurulunda aralarına katılan iki kişi, bu açıdan gelişime önemli katkılarda bulundu. Kanı suydu:

“İşleri ticari bir temel üzerine kurarsanız, insanlar bunun daha sürdürülebilir, daha gerçekçi ve sadece bir hayır kuruluşundan ibaret olmadığına inanıyorlar.”

Bu, yatırımcılara güven verdi. Bir ailenin çocuklarına ait yatırım amaçlı bir miktar parası vardı:

“... ve onları alıp Nayland Yeşil Enerji’ye yatırdılar. Sadece mali açıdan işe yaramıyor, aynı zamanda çocuklarınıza vermek için iyi bir mesaj.”

Komşu köyden bazı yatırımcılar, önce yerel bir dükkanda bir el ilanı gördüler, ardından bir yerel gazetede yayınlanan makaleyi okudular. Böylece daha fazla bilgi edinmek için halka açık toplantıya gitmeye karar verdiler. Daha sonra, “profesyonelce üretilmiş, küçük ve altından kalkması kolay” diye nitelendirdikleri hisse tanıtım kitapçığını gördüler. “Yeşil enerjiyle ilgileniyorduk ve finansal açıdan da akla yatkın,” düşüncesine dayanarak yatırım yapmaya karar verdiler.

Teknik

Yılda beş ila altı ton karbon emisyonu telafi etmesi beklenen 15kW kurulum, okulun giriş salonunda bir bilgisayar ekranına sahip:

“Çocuklar arasında enerji akışı hakkında muhabbetlere ve ‘Okul ihtiyacı olanı kullandığında, kimin evi en yakında, elektriği kullanacak sonraki ev kimin olur?’, ‘Elektrik kesilir ise, bizimki de mi kesilecek anlamına geliyor bu?’ gibi sorulara yol açıyor. Ne yazık ki öyle değil, ama bu tür sorulara bayılıyorum. Paneller hakkında sıradan sorular da soruyorlar: ‘Onları kim temizliyor? Üzerine kar yağarsa ne olacak?’ İşler büyüdüğünde, çocuklar tüm bu bilgileri okulun dışına taşıyor, eve götürüyorlar, anne babalarına anlatıyorlar. Dolayısıyla, bunu yalnızca finansal açıdan değil, çevresel açıdan da düşünürseniz ... muhteşem bir şey!”

GEN, solar PV’nin ilk projesi için en basit yöntem olduğunu biliyordu, ancak gele-

cekte diğer yenilenebilir enerji teknolojilerine bakmayı göz ardı etmedi.

Gelecek

Gelecek solar PV kurulumları için olasılıklar arasında ‘küçülen ayak izi’ girişimlerinin bir parçası olarak bölge kilisesi (koruma altına alınmış yapı statüsü nedeniyle pahalıya mal olabilir olsa da), bölge itfaiye istasyonu (Özel Finansman Girişimi nedeniyle karmaşık), yakınlardaki bir köy salonu veya diğer bölge okulları bulunmakta. GEN, biri Japonya’dan olmak üzere, yenilenebilir enerji projeleri geliştiren başka sekiz grup ile temas halinde.

Nayland School’un okul müdürüne göre:

“Ülkenin diğer bölgelerinden benimle irtibata geçen okullar oldu. Sanırım diğer herşeyden daha çok bilmek istedikleri şey, ‘Çok zor mu? İşe yarıyor mu? Bir çok sorunla karşılaştınız mı?’ Ve onlara cevabım, ‘Hiç de zor değil, evet işe yarıyor ve hayır şimdiye kadar hiçbir sorun yaşamadık!’ oluyor. Burada yaptığımız işin iyi yanı, hikayenin olumsuz bir yanının olmaması. Hikaye, yedi ay içinde geliyor, elde etmeyi düşündüğümüzden daha fazla para topladık ve her şey yerinde çalışıyor. İşte bu kadar!”

Diğer okul müdürleri de olumlu tanıtımı fark ettiler:

“Zincirleme etki inanılmaz, suda giderek çoğalan dalga etkisini başlatan bir çakıl taşı gibi.”

Bir kooperatif yapı seçmenin zorlukları

Kooperatifler – özellikle kamu yararı için iki taraflı üretim ve tüketim derneği yasal biçimi – ticari ve sosyal özelliklerin bir kombinasyonunu sergilemesi bakımından melez bir yapıdır. Gruplar, sosyal ve çevresel faydanın yanı sıra hissedarların ve topluluğun sağladığı getiri ile de motive olur.

Kâr getiriyorlar, fakat aynı zamanda daha büyük endişeler de var. Bu da ‘yerleş-tirmeyi’ zorlaştırabiliyor. Hayırsever fon sağlayıcı kuruluşlar, kâr getirdiğini gördükleri bir şeyi finanse etmek istemeyebilirler. Diğer taraftan, ticari bankalar ticari getiriye odaklanırlar ve kamu yararına değer vermeyebilirler. Kooperatifler bu nedenle kendilerini her iki finansman türünde de kaybederken bulabilirler.

Kooperatiflerin bu ‘melez’ yapısı, hükümetle olan ilişkilerinde de sorun yaratmaktadır. Bir grubun dediği gibi:

“Yerel yetkililer büyük çok uluslu bir şirketin gelip bir rüzgar çiftliği kurması ile bir topluluk projesi arasındaki farkı görmüyor.”

Cwm Arian

Sonuç olarak, önerilen planın boyutu ve türü için uygun olmayan gelişme koşullarını (Madde 106 katkılar gibi - bkz. Sözlük) öne sürebiliyorlar.

Benzer bir ikilem personel ile ilgili meselelerde ortaya çıkmaktadır. Birçok grup, gönüllü mesaiden yoğun şekilde yararlanmaktadır ve gönüllüler genellikle çok yetenekli ve bilgili oluyor. Fakat bu,

insanlara önemli yükler getiriyor. Enerji kooperatifi çalıştırmaya, mali ve teknik karmaşıklıklardan dolayı diğer birçok topluluk teşebbüsüne olandan daha fazla katılım var. Öte yandan, bazı gruplar personel istihdamının projenin ‘topluluk’ hissini kaybettiği anlamına geldiğini düşünüyor:

“Bunu hazır olduğunuzda yapmak büyük bir taahhüt ve sorumluluk ... Fakat insanları yanlış tür bir yapıda çalıştırmaya başladığınız anda, katılımdan yana bir şeyleri kaybedersiniz.”

Bu dengeyi bulmak tüm gruplar için zorlu bir iş.

Kooperatif örnek çalışma

Valley Wind Kooperatifi

Altyapı

Beş yıl önce, o zamanlar İşletme, Girişim ve Düzenleyici Reform Dairesi tarafından düzenlenen bir hükümet girişimi altında Yorkshire'daki Colne Vadisi'nde yaşayan bir topluluğa £35.000 tahsis etti. Programın başında düzenlenen toplantıya yaklaşık 20 kişi katıldı, fakat £35.000'in hiçbir kaynak olmadan pratikte ilerleme kaydetmek için insanların ne istediğini bulma sürecinde harcanmış olmasından ötürü hayal kırıklığı yaşandı:

“Sonunda kendimizi bir istek listesi ile bulduk, ama bunu hiçbir şekilde bir adım öteye götürmeden.”

Açık bozkırlarla çevrili rüzgar enerjisi tartışmanın bariz bir konusuydu. Boşa giden bir fırsat olarak gördükleri karşısında amacına ulaşamamış, küçük bir grup fikri daha da ileriye taşımaya ve bir toplantı çağrısında bulunmaya karar verdi. Yerel Yeşiller Parti son günlerde yenilenebilir enerji konusunda bilgilendirici broşürler dağıtıyor ve kampanyalar yürütüyordu. Bunun üzerine bir parti üyesi de toplantıya geldi. Toplantıya gelen altı kişi, Valley Wind'i kuracak olan çekirdek grubu oluşturdu. O günden bu yana, Energy4All'dan iki üye oy birliği ile kabul edildi ve Yönetim Kurulu yeni vasıflara sahip üyeleri bünyesine kazandırmak için daha da genişletildi. Böylece, Yönetim Kurulu'nda 11 üyesi olacaktı.

Bilgilendirme tablosu

Konum	Marsden, Batı Yorkshire
Düzenek boyutu	Üç türbinden beklenen en az 6 MW
Üye sayısı	Yedi asil üye ve 250 destekçi
İlk hisse teklif tutarı	Teklif paylaşımı henüz başlamadı
Yasal yapı	Üretim ve Tüketim Derneği
İyi Niyetli Kooperatif	
Teknoloji	Rüzgar
Elektrik karşılığı alınan miktar	Kararlaşılacak
Elektriğin satıldığı şirket	Kararlaşılacak – Good Energy ve Yorkshire Water'dan ilgi var

www.valleywind.coop

İlk üç yıl boyunca, muhtemel saha arayışı çalışmaların çoğunu kapsadı. Kirklees Belediyesi ile rüzgar enerjisi için olası alanlar hakkında görüşmeler yapıldı ve Ulusal Çiftçiler Birliği aracılığıyla el ilanları gönderildi.

Hebden Bridge'deki diğer yenilenebilir enerji grupları olan, (şu anda kapanmış) National Trust, Natural England ve Yorkshireshire Water ile de görüşmeler de bulunuldu. Görüşmeler sonucunda, aslında Bölgesel Kalkınma Ajansı tarafından kurulan ve kar amacı gütmeyen bir kuruluş olan CO2Sense ile temasa geçildi.

Bu temaslara rağmen, grup uygun saha bulmakta karşılaştıkları güçlüklerden dolayı hayal kırıklığına uğradı.

“Yerel yetkililerin uygun sahaların bir veri tabanına sahip olmaları gerekiyor. Yenilenebilir enerji konusunda gerçekten ciddilerse, Yerel Kalkınma Sistemi'ne eklenmelidir. İmarlarda olduğu gibi bölgelere ayırmalılar. Yenilenebilir enerji projelerini ve belirlenmiş araziler konusunu yeniden gözden geçirmenin zamanı gelmedi mi artık? İklim değişikliği, diğer herhangi bir şey ile karşılaştırıldığında, bu tür çevreler için gerçekten en büyük tehdit. Önceliklerimizin tamamen ticari olduğu günümüzde, politikaları yönlendiren güç de ticarileşti. Her açıdan topluma fayda sağlayacak, ekonomik olarak uygulanabilir bir plan önermekteyiz, ancak konut emlak değerleri gibi diğerlerinin önüne geçebilen ve tüm topluluğu etkileyen başka sorunlarımız da var. Öyle görünüyor ki, ufacak bir şey bile yapmaya çalıştığımız şeyi geçersiz hale getirebilir.”

Topluluk

Valley Wind grubu tarafından yapılan bir ankete göre, yerelde görüşülen insanların %89'u bölgede bir rüzgar enerji üretimi gelişiminden yana. Başlangıçta %82'lik bir oran olumlu yaklaşıyordu, ancak topluluğun yararına olacak bir kooperatif olacağından bahsedildikten sonra %7'lik bir artış daha sağlandı. Bu durum, grubu kısmen bölgedeki kooperatifler hakkında çok olumlu bir görüş olduğuna inandırdı. Bölgede konu hakkında muhalefet görüşler az olmasına rağmen; grup, özellikle uygun bir saha bulunmadan önce, çok dikkat çekmeden devam etmeyi seçti, çünkü karşı tarafta “gazeteye bir sürü mektup yazıyordu!”

Grup yalnız, rüzgar enerjisi gelişmeleriyle ilişkili olabilecek planlama sorunlarının gayet farkında; bir kooperatif olmanın yararlı olabileceğini düşünüyor:

Başarı faktörleri (bu zamana dek)

CO2Sense'ten gelen ilk fon.

Energy4All'dan destek.

Saha arama konusunda sabırlı olma.

Çekirdek grubun bağlılığı ve dayanışması.

Önerilen kalkınma boyutu, planlama aşamasını geçtiği an ticari kredilerinde alınmasını mümkün kılacak.

Bu büyüklüğün gelişmesinden elde edilecek potansiyel gelir, yatırımcılar ve yerel topluluk için iyi bir mali getiri sağlayabilir.

Yenilenebilir enerji üretimi seviyeleri açısından ilham verici potansiyel.

“Yerel bir kooperatiften gelen bir imar başvurusunun, uzak bir kalkınma firmasından gelenden daha olumlu görülebileceğini umuyoruz.”

Yine de, birçok ticari kalkınma şirketine

kıyasla daha fazla kaynak kısıtlamaları ile karşılaştıklarından dolayı ilk imar reddine itiraz etmenin daha zor olacağını da biliyorlardı.

Yönetim Kurulu'nun çekirdek üyelerine ek olarak grup, her biri £20 katkıda bulunan 50 'Valley Wind Dostları' tarafından desteklenmekte. Ayrıca, grubun ek hibe fonuna yönelik mevcut teklifini destekleyen 200 kişi daha var.

Madem ki grup, muhtemel bir saha tespit etti (ancak henüz resmi olarak duyurulmadı), ve rüzgar ölçer için bir imar planı başvurusu yapacak, derhal saha çevresinde yaşayan insanlarla iletişime geçmeye hazırlanıyor. İlerleyen zamanda yönetim kurulunda da yer alacak yeni bir üye, bölgedeki yerel halkı tanıyor; bu da topluluk üyeleriyle irtibata geçmek açısından yararlı olacaktır. En yakın iki mülk, türbinlerin bulunduğu yere yaklaşık 500 metre uzaklıkta. Çevrede makul yakınlıkta yer alan yaklaşık bir düzine daha mülk var.

Finans

Grup, seçtikleri sahanın risk analizini ve Energy4All'dan gelen ekolojik araştırmalar ile danışmanlık tavsiyelerinin maliyetlerini karşılamak için CO2Sense'ten £65.000 hibe aldı. Bu para önceden tanımlanmış hedefler yerine getirildiği için verildi, bu yüzden tedarikçiler ödeme için beklemek zorundalar. Hukuki işler, yerel bir yönetimden alınan 7,500 sterlin tutarındaki hibe ile finanse edildi. CO2Sense'den daha fazla kaynak sağlamak için başvuruda bulundular, ancak olumlu geribildirim verilmesine rağmen daha fazla destek sağlamada başarılı olamadılar:

“CO2Sense’e geri gittik ve kuşlarla ilgili

ve ekolojik çalışmaları bitirmek, bir met direği yerleştirmek ve daha fazla topluluk katılımı sağlayabilmek için başka bir başvuruda bulunduk, ancak sonuç olarak, artık daha fazla destek vermeme yönünde karar aldıklarını söylediler, çünkü kesintiler yeniden uygulanmaya başladığından beri destekledikleri projelere karşı daha fazla risk almaktan kaçınmaları gerekiyordu. Kendilerine ve bize karşı her zaman çok açık oldular. Bunun, başarılı olamayabilecek, riskli bir proje olduğunu biliyorlardı, ancak başarılı olursa, iyi bir geri dönüş alacaklardı. Oysa şimdi, daha kesin ve hızlı getirilere ihtiyaç duyuyor; daha düşük riskli projeleri, özellikle de tarife garantisi kapsamında olanları tercih ediyorlar.”

Grup, CO2Sense gibi kuruluşların yalnızca başarılı olma şansı yüksek projelere destek verdiğini, dolayısıyla daha riskli projeler için fonları reddettiğini, ancak başarılı olursa daha iyi getiri elde etmeyi beklediklerini gördüğünde hayal kırıklığına uğradı.

Diğer bir mesele de hibe fonlarının zaman dilimi:

“Bunun gibi projelerde sorun, her şey yolunda gitse bile, işlerin rayına oturması yine de dört ya da beş yıl alacaktır, bizim ise yıllık ya da iki yıllık bazda çalışan bir hibe sistemimiz var. Önümüzde uzun bir ufuk yok; işe yaramıyor.”

Önümüzdeki hibe fonları için verdikleri teklifte başarılı olurlarsa, alınan fonların bir yıl içinde tekrar harcanması gerekiyor.

“Bunun sonucunda, gerçekleşmesi hızlı, ancak ülkenin enerji ihtiyacı bakımından neredeyse alakasız mikro enerji planları için ters teşvikler oluşturulur.”

Grup işleri tamamen gönüllülük esasına dayalı yürütülüyor; çalışma saatleri kaydediliyor ve fon eşleştirme (match funding) olarak kullanılıyor. Fakat bu durum, gelecekte işletme aşamasına ulaştıklarında, çalışanlarını ödeyen bir kuruluş olma fikrini etkilememektedir.

6MW projesi için öngörülen toplam maliyet yaklaşık 10 milyon sterlin, bunun %40'ının banka kredisi, geriye kalan %60'ını da hisse değeri ile finanse edileceği öngörülüyor. Hisse alımında ilk öncelik, mevcut destekçilere ve bölge sakinlerine verilecek. Grup, önerilen en düşük £250 değerindeki yatırım bedelini karşılayamayacak olanlar için hisse değerlerini daha makul bir fiyata düşürmek için seçenekleri araştırıyor. Yatırımcıların elde edeceği mali getiriye ek olarak, %3'ün bir topluluk fonuna ve daha küçük bir yüzdesinin de bir yaşam alanı finansmanına gideceği öngörülüyor.

Teknik

Projenin ilerlemesi için grubun, belirlenen saha kiralama seçeneğine göre en az 6MW kapasiteli türbinler yerleştirmesi gerekecek. Sahada daha fazla türbin için potansiyel mevcut (20MW üreten sekiz türbin kadar), ancak üç türbin daha büyütmek, SSSI (Özel Bilimsel İlgi Sahası) ve Natura 2000 statüsüne sahip bir araziye dönüşmek anlamına gelecektir. Önerilen minimum gelişimin, Colne Vadisi sakinlerinin yaklaşık üçte birine (yaklaşık 10.000 kişi) yeterli enerji sağlayacağı tahmin edilmektedir. Ayrıca, Energy4All'da düşük ücrette kullanılabilecek bir met direği bulunmakta.

Bölge halkı rüzgar enerjisini geniş ölçüde desteklediğini göstermiş olmasına rağmen, yerel yönetimin, Sivil Merkez

çatısına iyi yerleştirilemediği için verimli olmadığına dair düşüncelere sebep olan iki 6kW'lık türbinler yüzünden bir aksilik yaşandı:

“Nüfusun bir bölümünün rüzgar enerjisine olan güveni sarsıldı. Bilgisayar ekranından hallice bir şeydi, ama sonra parçalarına ayırmak zorunda kaldılar çünkü gülünç ötesi bir şeydi – bir su ısıtıcısı ile su kaynatmak bile mümkün değildi!”

Gösterilen bazı projelerin eğitimsel faydaları kabul görse de, grup hissi şöyleydi:

“Elbette bir toplum olarak eğitim aşamasını artık geçmeli ve gerçek işletme kapasitesine ilerlemeliyiz.”

Gelecek

İmar onayından önce proje için daha fazla finansal destek olmadan inisiyatif başarılı olmayacaktır. Buna rağmen, grup hedeflerine ulaşmak için çalışmaya devam etmekte kararlı:

“Birlikte çalışmak topluluk inşa eder. Her sorun ortaya çıktığında ‘bunun bir yolu olmalı’ diye düşünürsünüz!”

Karşılaşılan güçlükler

Uygun saha bulma zorluğu.

Projenin ilk aşamaları için, özellikle de mevcut ekonomik ortamda, fonların mevcudiyeti.

Hibeler ve diğer destek programları anlamına gelen daha küçük ölçekli girişimlerin politik ayağı, uzun vadeli gelişmelerden ziyade daha kısa vadeli projelere yönelmekte.

Bazı diğer yerel rüzgar enerjisi girişimlerinin kötü performansının zincirleme etkisi.

Web sayfasını güncel tutmak ve onu randımanlı kullanmak için zaman bulma zorluğu.

Başlıca öğrenme noktaları

Kooperatifler benzer zorluklarla karşılaşır: sürekli değişen bir düzenleyici ortam; Finansa erişim; planlama ve yasama engelleri; motivasyonu yüksek tutma ve zamanı iyi kullanma, özellikle de tümü ciddi şekilde gönüllü girdilere dayanırken.

Değişen düzenleyici ortam

Gruplar, topluluk enerjisini desteklemek için tasarlanan bir dizi hükümet girişimi ve politikasına işaret ettiler; çoğu kez herhangi bir bildirim yapılmadan gerçekleşen bu değişiklikler, sorunlara yol açtı:

“Kuralların sürekli değiştiğini ve teşvik çiktiğinde sıçramak için hazırlıklı olmamız gerektiğini öğrendik ... takibi gerçekten zor.”

OVESCO

Seçimden sonra önemli ölçüde değişen, bir önceki hükümet döneminde bir hibe programı olarak 2010 yılında kurulan Düşük Karbon Toplulukları Mücadelesi (LCCC) ile belirli sorunlar yaşanmıştır. Cwm Arian LCCC'den rüzgar projeleri için önemli miktarda fon sağlamayı ve akıllı sayaçları ücretsiz olarak kurmayı umuyordu, ancak bunlar hiçbir zaman gerçekleşmedi. Ayrıca, hükümet, AB devlet desteği kanunları gereğince devlet hibe paralarının kullanıldığı projelerin FIT'lerle uygun olmaması yönünde bir karar verdi. Bu karara itiraz edilebilirdi, ancak yasal sürecin maliyeti fahiş meblağlarda olacaktı. Yenilenebilir enerji yatırımları için Kurumsal Yatırım Planı (EIS) vergi indirimi kaldırıldığı gibi Mayıs ayında ilan edilen ve Ağustos 2011'de tanıtılan 50kW'ın üzerindeki solar PV projelerinde FIT oranlarının düşürülmesi de buna bir başka örnektir (hem de hükümetin sosyal

girişim yenilenebilir enerji teşebbüslerine yönelik EIS'nin eski haline getirilmesini önermesine karşın). Bir grubun ifade ettiği gibi:

“Bunu sadece topluluk projelerine dayanarak yapamazsınız. Bu iyi niyet üzerine kurulmuştur. İnsanların, kendi toplulukları içinde gerçekleştirmekte olduğunu söylediğiniz şeylerin gerçekten gerçekleşeceğini bilmeleri gerekiyor, aksi halde desteği kaybedersiniz.”

Cwm Arian

Finansmana erişim

Büyük ölçekli rüzgar projeleri gibi daha büyük topluluk projeleri banka kredisi almaya hak kazanabilir. Bununla karşın, daha küçük projeler ticari finansmana makul oranlarda nadiren erişebilirler. Co-operative Bank geçmişten bugüne kadar 1 milyon sterlin –belki de daha fazla, değerinde yenilenebilir enerji projelerini finanse etmiştir. Bunun yanında, daha

küçük ölçekli projeleri finanse edebilme gücü, tarife garantileri oranındaki son değişikliklerle daha da artmıştır.

Hisse değerini çıkarmadan önce erken safhaların finanse edilmesi, özellikle projenin devam edeceğine dair bir garanti olmadığından zordur. Üzerinde çalıştığımız tüm projeler, ya hibe fonunu güvenceye aldı ya da River Bain örneğinde olduğu gibi, projenin devam etmemesi durumunda geri ödenecek bir kredi sağlamıştı. Hibe fonuna erişimin gittikçe zorlaştığı göz önüne alındığında, topluluk projeleri için bu durum önemli bir engel oluşturmaktadır.

Buna karşın, Kooperatif Girişim Merkezi, yeni yenilenebilir enerji kooperatiflerinin kurulmasını desteklemek için bir kısmı topluluk payı tekliflerini üstlenen bir döner-fon görevi görecektir olan, 1 milyon sterlin ayırdı.

Fon sınırlama ve kısıtlamaları

Hibe fonu, genellikle bir yıl olmak üzere, sınırlı bir süre için verilir. Valley Wind'in anlattığı gibi, bu da büyük veya karmaşık projelere yardımcı olmaz:

"Her şey yolunda gitse bile, işlerin rayına oturması yine de dört ya da beş yıl almaktadır, bizim ise yıllık ya da iki yıllık bazda çalışan bir hibe sistemimiz var."

Valley Wind

Bu durum, daha küçük projelere yönelik önyargılara neden edebilir:

"Bunun sonucunda, gerçekleşmesi hızlı, ancak ülkenin enerji ihtiyacı bakımından neredeyse alakasız mikro enerji planları için ters teşvikler oluşturulur."

Valley Wind

British Gas Energyshare projesi gibi uygulamayı içeren, fon başvuruları hakkında endişeler de dile getirildi, çünkü küçük kuruluşlar için böyle bir sistemle seçmenleri dolaşarak oy istemek çok zor ve zaman alıcı.

Planlama ve yasal engeller

Enerji kooperatifleri için gerekli olan büyük idari miktar çok ağır gelebilir ve genellikle proje boyutuyla da orantılı değildir. Grupların planlama idaresi, Çevre Ajansı (hidro projeler için), Dağıtım Şebekesi Operatörleri, fon sağlayıcıları ve benzeri farklı kuruluşlar ile çalışması gerekiyor ve bunların hepsi farklı bilgilere gerek duyuyor. River Bain'den tipik bir örnek:

"Tüm belgelerin birbiri ile örtüşmesi gerekiyor. Diğer yanda, hepsi kendi standart biçimini kullanmakta ısrarcı birçok taraf dahil olmuş durumda, bu yüzden aslında 'ilk geçişte' tüm bu belgeler birbirleri ile örtüşmüyor... haftalarca 'aşağıdaki şartlar ile örtüşmüyor' diyen insanlarla uğraşıyorsunuz."

River Bain

Şebeke bağlantısı başka bir baş ağrısı nedeni:

"Elektrik santrali ve şebeke arası yüz elli metrelik bir mesafe. Dağıtımla ilgili beş farklı kuruluşla görüşmek zorunda kaldık."

River Bain

Bu sorunlar, düzenleyicilerin üstesinden gelmek zorunda oldukları, genellikle çok küçük ölçekli projelerin büyük hacmi nedeniyle FIT'lerin kullanıma sunulmasını

dan bu yana daha da artmıştır. Bir grup, FIT’lerdeki kademe oranları gibi mevzuatta da yer alan ters teşviklere işaret etti:

“Okul 15.5kW, eğer bir kısmı için hibe almış olmasaydık, bunu asla yapmazdık, çünkü 10kW kademesi üzerine çıktığınızda pound başına kazanılan oran düşüyor. Bu yüzden 10’da durduk, ancak 20’yi kaldıracak bir çatımız var... Eğer ihracat tarifesi daha değerli olsaydı, bütün çatıya uygulardık.”

Green Energy Nayland

Saha bulma

Son olarak, bazı grupların kendi projelerine uygun bir saha bulmaları zor olabilmektedir. Valley Wind için esas zorluk bu olmuştu. Hem OVESCO, hem de Nayland Yeşil Enerji, bir sonraki projeleri için bir saha bulma konusunda oldukça zaman harcadılar.

Motivasyon ve zaman

Tüm kooperatifler, projelerini geliştirmek ve işletmek için ağırlıklı olarak yerelde gönüllülük esasına dayalı mesaiye dayanıyordu ve çoğu zaman yüksek maliyetle mesleki becerilere sahip olan kişilerden yararlandılar. Bu, projeyi mümkün olduğunca yaymak ve bölgede yaşayanları böyle bir fikir ile tanıştırmak için yine daha çok o bölgede yaşayanlar arasında gönüllülerden oluşan bir destek ekibi ile bütünlendi.

Projelerin karmaşıklığı ve düşünce aşamasından projenin başlatılmasına kadar uzanan süre göz önüne alındığında, hareket gücünün ve motivasyonun istikrarlı bir şekilde sürdürülmesi birçok grup için zordu.

Destek ve bilgi

Bu rapor size bir yenilenebilir enerji kooperatifi kurmak için ilham kaynağı olduysa, destek bulabileceğiniz çeşitli kaynaklar hakkında bilgileri de ekledik. Aşağıda, Co-operative Group, Co-operatives UK ve Kooperatif ve Topluluk Finansmanı'ndan temin edilebilenleri bulabilirsiniz

Kooperatif Girişim Merkezi

Kooperatif Girişim Merkezi, yeni ve halihazırdaki kooperatiflere kurulma, büyüme ve gelişme aşamalarında destek olmak için finansman erişimi, ücretsiz danışmanlık ve uzman eğitimleri sunmaktadır. Desteğe, kooperatif geliştirme danışmanları ağı vasıtasıyla ulaştırılır. Ağ –ister başlangıç aşamasında olsun, ister büyüme, isterse de idari yapısını değiştirmeye ihtiyaç duysun – yeni veya kurulu, tüm kooperatiflere açıktır.

Kooperatif Girişim Merkezi, yeni yenilenebilir enerji kooperatiflerinin kurulmasını desteklemek için bir kısmı topluluk payı tekliflerini üstlenen bir döner-fon görevi görecek olan, 1 milyon sterlin ayırdı.

Daha fazla bilgi için 0161 827 6192'yi arayabilir veya www.co-operative.coop/enterprisehub sayfasını ziyaret edebilirsiniz

Co-operative Bank

Co-operative Bank, dünyanın önde gelen etik bankalarından biri olup, kaynaklarını yenilenebilir enerji ve verimlilik alanında ki işletmelerin desteklenmesine adanmıştır. Yenilenebilir enerji ve karbon azalım sektörlerine dahil projelere kredi kolaylığı sağlar. Kara rüzgar enerjisi santralleri

üzerine ayrı bir uzmanlaşma ile geçmişte çok sayıda yenilenebilir enerji projesine fon sağlamıştır.

Ayrıca, en gelişmiş yakıt randımanlı sistemlerin müşterilerin CO2 emisyonlarını büyük ölçüde azalttığı bir dizi karbon tasarruf programını da finanse etmiştir.

Co-operative Bank, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji alanlarında ticari kredi hacmini 400 milyon sterlinden 1 milyar sterline genişletmiştir.

Daha fazla bilgi için 0161 201 4068'i arayabilir veya www.co-operativebank.co.uk sayfasını ziyaret edebilirsiniz

Co-operatives UK

Co-operatives UK, daha fazla ve daha güçlü kooperatif kuruluşları geliştirmek için çalışan ulusal bir kooperatif uzmanları ağının tam merkezindedir.

Basit rehberlerimiz ve filmlerimiz aracılığıyla bir kooperatifin ne olduğunu ve sizin için doğru iş modeli olup olmadığını anlamanıza yardımcı olabiliriz. Kooperatif uzmanları tarafından hazırlanan bir dizi yayın ve çevrimiçi araç sunuyoruz, böylece kooperatifinizi iyi işletebilmeniz için büyük öneme sahip ilk aşamalarda ihtiyacınız olan her şeye erişebilmenize

yardımcı oluyoruz. Ayrıntılara girmeye hazır olduğunuzda, uzman bir kooperatif işletme danışmanına başvurabilirsiniz. Ayrıca, hukuk ekibimiz yasal yapınızı üzerinde düşünmenize ve kooperatifinizi tescillemenize de yardımcı olabilir.

Kooperatifiniz faal ve çalışmaya başladığında, sizi Co-operatives UK'ye üye olmaya davet ediyoruz. Her gün kooperatiflerle birlikte çalışıyoruz; bu da bulmanız, öğrenmeniz, yapmanız veya oluşturmanız gereken her ne olursa olsun, bunu yapmanızda yardımcı olabilmemiz.

Co-operative UK'in topluluk kuruluşları için kapsamlı kaynaklar paketi, en üst düzeyde mali, yasal ve yönetsel destek sağlar. Tüm bu kaynaklara www.uk.coop/simplyseries adresinden ücretsiz olarak erişmek mümkün.

Community Shares

Community Shares web sitesinde, topluluk hisse teklifiyle finansman artırmayı düşünen herkes için kapsamlı bir rehber bulunmaktadır.

Rehberi ücretsiz olarak indirmek için www.communityshares.uk.coop adresini ziyaret ediniz.

Kooperatif ve Topluluk Finansmanı

Kooperatif ve Topluluk Finansmanı (CCF), genellikle ücretli çalışanlar, müşteriler veya belli bir topluluktan gelen üyeler tarafından sahip olunan ve demokratik bir şekilde idare edilen kuruluşlara kredi verir.

£10,000 ila £75,000 arasında değişen krediler mevcuttur ve CCF, diğer fonları kullanarak £150.000'e kadar borç verebilmektedir. CCF, şahsi teminata ihtiyaç duymaz ve kar işimize devam edebilmemiz için yeniden yatırım yapmak için kullanılır.

www.coopfinance.coop

Terimler sözlüğü ve kısaltmalar

Arşimet burgusu

Yunan matematikçi Arşimet, burguyu, yukarıya doğru hareket eden su yoluyla mahsulleri bir sulama yöntemi olarak geliştirdi. Buna karşın, son yıllarda burgu farklı şekillerde de kullanılmaktadır. Suyu burgunun tepe noktasından sokarak aşağıya doğru tekrar nehre dolaşması mümkündür. Böylece suyun ağırlığı burguyu döndürür ve elektrik üretmek için dönme hareketi mekanik olarak bir jeneratör içine geçirilir.

Dağıtım Şebekesi Operatörleri

Milli Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nden evlere ve işletmelere elektrik getiren kule ve kablo ağlarının sahipleri ve işletmecileri.

Kurumsal Yatırım Programı

Kurumsal Yatırım Planı (EIS), daha yüksek riskli küçük ticari şirketlere, bu şirketlerde yeni hisse satın alan yatırımcılara çeşitli vergi indirimleri sunarak finansman sağlamalarına yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Daha fazla bilgi, HM Revenue and Customs web sitesinden edinilebilir: www.hmrc.gov.uk/eis

Tarife Garantileri (FIT'ler)

Garanti Tarifeleri (FIT'ler) 1 Nisan 2010'da, 2008 Enerji Yasası'nın verdiği yetkiler altında yürürlüğe konmuştur. DECC, FIT'lerin kullanımı vasıtasıyla, fazladan küçük ölçekli (5MW'dan daha düşük) düşük karbonlu elektrik enerjisi üretiminin yaygınlaşmasını teşvik etmeyi –özellikle de, elektrik piyasasında geleneksel olarak yer almayan kuruluşlar, işletmeler, topluluklar ve bireyler tarafından bunun gerçekleştirilmesini, arzu eder. Bu, insanların ürettikleri ve kullandıkları elektrik için seçtikleri bir elektrik tedarikçisinden garantili ödeme karşılığında küçük ölçekli düşük karbonlu elektrik üretimine yatırım yapma ve bunun yanı sıra kullanılmayan artı elektrik karşılığında garantili ödeme imkânı sağlıyor. Daha fazla bilgi, Enerji ve İklim Değişikliği Birimi web sitesinde mevcuttur: www.decc.gov.uk

Hidroelektrik

Ya da 'hidroelektrik enerji', akan sudan türetilen enerjidir. Bu nehirlerde ya da insan yapımı tesislerde suyun yüksek seviyeli bir rezervuardan ya da bir barajdan aşağı doğru bir tünele aktığı yerlerde olabilir. Su akışına yerleştirilen türbinler buradaki kinetik enerjiyi çıkarır ve mekanik enerjiye dönüştürür. Bu, türbinlerin yüksek hızda dönmesine ve mekanik enerjiyi elektrik enerjisine dönüştüren bir jeneratör kullanmasına neden olur. Oluşan hidroelektrik enerjinin miktarı, su akışına ve ('baş' olarak bilinen) suyun aktığı dikey mesafeye bağlıdır.

kW**Düşük Karbon
Toplulukları
Mücadelesi****Kilowatt**

Düşük Karbon Toplulukları Mücadelesi (LCCC) programı, Enerji ve İklim Değişikliği Birimi tarafından yürütülmüştür. Mücadelenin amaçları:

- Karbon bütçelerinin ve yenilenebilir enerji hedeflerinin sağlanmasında toplulukların ve topluluk destek paketlerinin rolünü anlamak
- Düşük karbonlu topluma geçiş sürecinde farklı alanlarda alan-bazlı topluluk girişimlerinin faydalarını anlamak
- Daha geniş sosyal, çevresel ve ekonomik etkileri anlamak
- Projeyi geliştirme ve dağıtımın bir parçası olarak mevcut 22 topluluk ile yaşayan, çalışan ve bu toplulukları ziyaret eden insanlar üzerinden aktif katılımı teşvik etmek
- Bir momentum ve “uğultu” yaratmak için, 22 topluluk haricindeki eleştirmen ve gazetecilerin daha geniş çapta karbon emisyonu azaltma planlarının arzalandığını dile getirmelerini sağlamak

**Meteorolojik direk,
veya ‘met’ direk**

Bir met direği, bir sahadaki enerji üretme potansiyelini doğru bir şekilde değerlendirmek ve rüzgar türbininin uygun bir modelini belirlemek için bir bölgedeki rüzgar kaynağını izlemek için kullanılan uzun boylu, ince bir kuledir.

MW**Özel Finansman
Girişimi****Megawatt**

Özel Finansman Girişimi (PFI) 1995 yılında kurulan ve 1997'den beri yaygın olarak kabul edilen bir satın alma rotasıdır. Hükümetin önemli riskleri özel sektöre devretmesinden ötürü, sabit sermaye yatırımı ile ilgili harcamalarında önemli bir rotadır. PFI, kamu sektörüne uzun vadeli hizmet sunumu ve sabit sermaye yatırımı yapmış olması gereken projeleri finanse etmek için özel finansman bulmada özel sektör konsorsiyumuna gerek duyar.

Madde 106 Katkısı

1990 tarihli Şehir ve Kır Planlama Kanunu'nun 106. Maddesi (S106) yerel bir planlama otoritesinin (LPA) imar izninin verilmesi ile ilişkili bir arazi sahibiyle yasal olarak bağlayıcı bir sözleşme veya borç senedi yapmasına izin verir. Yükümlülük, 106. Madde Anlaşması olarak adlandırılmaktadır. Bu anlaşmalar, imar planı kuralları çerçevesinde kabul edilebilir bir gelişme yapmak için gerekli olan işleri ortaya koyma ya da çözmenin bir yoludur. Otoyollar, dinlenme tesisleri, eğitim, sağlık ve uygun fiyatlı konutlar gibi hizmetlerin ve altyapının sağlanmasını desteklemek için giderek daha fazla kullanılmaktadırlar.

**Birikim kazanç fonu
(Seedcorn funding)****Solar PV**

Bir işletme anlayışının veya topluluk girişiminin geliştirilmesi için ayrılan kaynak.

Fotovoltaik (PV) güneş pilleri / panelleri, destekleyici bir çatının veya duvarın üzerine en uygun açıda kurulu yenilenebilir elektrik üreten sistemlerdir. Her güneş pili silisyum gibi bir veya iki kat yarı iletken malzemeden yapılır. Güneş enerjisi (fotonlar ya da nicel ışık) her bir hücreye ulaştığında katmanlar arasında bir elektrik alanı oluşturur. Güneş ışığı ne kadar kuvvetli olursa o kadar çok elektrik üretilir, ancak solar PV bulutlu koşullarda da enerji üretebilir. Bir PV hücresinin gücü, hücrenin doğrudan güneş ışığı altında ürettiği enerji miktarı olan kilowatt peak (kWp) cinsinden ölçülür.

Geçiş Kenti

Veya 'Geçiş Girişimi', "Hayatın tüm yönleri ile, bir toplumun kendisini ayakta tutması ve uygun şartlarda gelişmesine devam etmesi için (Petrol tepe noktası ve küresel ekonomik krizin etkilerini hafifletmek için) esnekliği önemli ölçüde nasıl artırır ve (İklim Değişikliği etkilerini hafifletmek için) karbon emisyonunu sert bir şekilde nasıl düşürürüz?" sorusunu yanıtlamak için geçiş modelini benimseyen ve adapte eden topluluk liderliğindeki bir girişime verilen addır. Geçiş Ağı'na bağlı bir çok üye bulunmaktadır. Daha fazla bilgiye, Geçiş Ağı web sitesinden, www.transitionnetwork.org ulaşılabilir.

The Co-operative

Kooperatif Grubu, özel sermayedarlara değil de, altı milyondan fazla tüketiciye ait olan Birleşik Krallık'ın en büyük müşterek teşebbüsüdür. The Cooperative Bank, Britannia ve The Co-operative Insurance'ı işleten İngiltere'nin en büyük beşinci gıda perakendecisi, önde gelen perakendeci operatörü ve büyük bir finansal hizmet sağlayıcısıdır. Diğer faaliyetleri arasında, bir numaralı cenaze hizmetleri sağlayıcılığı ve İngiltere'nin en büyük tarım işletmesi de var.

Net mali ve operasyonel hedeflere sahip olmanın yanı sıra Grup, sosyal ve sürdürülebilirlik hedeflerini, bu alanlarda belirleyici neredeyse 50 taahhüdü çıkarıcı Etik Planında da ortaya koymuştur. Grup 4.800 perakende işlem noktasına, 106.000'den fazla çalışanı ve yıllık 13 milyar sterlinden fazla ciroya sahiptir.

www.co-operative.coop

Co-operatives UK

Co-operative UK, kooperatif işletmelerini teşvik etmek, geliştirmek ve bir araya getirmek için uğraşır. Co-operatives Fortnight örneğinde olduğu gibi, işbirlikçi harekete ilgili ve hevesli herkesi bir araya getirir. Bu yönden, kooperatifler ve kolektif işbirliğine yönelik kampanyalar düzenleyen ticari bir birlik olarak benzersiz bir role sahiptir.

İşbirliği ve karşılıklılık ilkesini benimseyen her türlü kuruluş katılabilir ve bireylerin en son kooperatif haberlerine, yeniliklerine ve kampanyalarına erişebilmesi için çevrimiçi birçok olanak sunmaktadır. Tüm üyeler, uzman hizmetlerden ve diğer kooperatiflerle iletişim kurma şansından yararlanmaktadır.

www.uk.coop

Bu rehber kitapçık, Birleşmiş Milletler'in belirlediği 2012 Uluslararası Kooperatifler Yılı'nda basılmıştır: Dünyanın en iyi korunan sıralarından bazılarının kapısını aralamak için eşsiz bir fırsattır.

Dünyada tarımdan futbola, sağlık hizmetlerinden konuta kadar her alanda çalışan 1.4 milyon üzerinde kooperatif bulunmaktadır. Aralarında, yaklaşık 1 milyar üyesi olanlar bulunduğu gibi 3 milyondan fazla insan kooperatifler vasıtasıyla geçimini güvence altına almaktadır.

Kooperatifler, başarılı işletmelerden daha fazlasıdır – her gün insanlara eşit söz hakkı ve kar payı vererek daha iyi bir dünya kuran küresel bir harekettir.

Uluslararası Kooperatif Yılı, konu hakkında daha fazla bilgi edinmek için iyi bir fırsat sunmaktadır: www.uk.coop/2012

